

NON SONG

*Chúc mừng Đại Hội Thể Thao Bắc Mỹ kỳ thứ 19 thành công tốt đẹp tại Arlington, Texas
và chúc mừng vô địch bóng tròn Bắc Mỹ - đội tuyển Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam Nam Cali*

*Cho Đào Lê Ngọc Mai
Hội Chương Sảng Thể Văn Hội 2000 - Saigon
Viết/Tranh: 3000 từ trước*

Lá Thư Tháng Tám

Non Sông số 74 lại được chào mừng bạn đọc sau hơn tháng trời xa cách. Xin cảm ơn các bạn đã dành thời gian quý báu để viết thư cổ võ, trách móc, thương yêu, ghi chi phiếu yểm trợ cho Non Sông và giúp Non Sông thêm sức vững bước trên đường về quê hương.

Bạn mến,

Mượn phần đất nhỏ bé của lời tựa để kêu gọi các bạn tiếp tục yểm trợ thêm từ bài viết, tin tức, giới thiệu, cổ động người thân trở thành độc giả dài hạn Non Sông. Rất hy vọng từ đây cho tới cuối năm, còn năm tháng, Non Sông sẽ có thêm 500 độc giả yểm trợ mua báo dài hạn. Rất mong Non Sông và các bạn, chúng ta cùng nhau đạt được.

Bạn thân,

Sau lời chào, lời cảm ơn, lời kêu gọi các bạn giúp đỡ, Non Sông xin dùng phần cuối cùng để đặt ra ba vấn đề chính Non Sông muốn thực hiện và mong được các bạn đóng góp ý kiến, phụ giúp một tay chung với Non Sông là:

1. Non Sông tuy là tờ báo và tiếng nói của Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam miền Nam California nhưng chủ trương của Non Sông vẫn luôn mong muốn được chuyển đạt tất cả tâm tình của tuổi trẻ Việt Nam từ khắp nơi trên thế giới. Chính vì vậy mà sự đóng góp bài vở, tin tức, những bài viết nghiên cứu, bình luận, phóng sự của các bạn gửi về rất là quan trọng cho mỗi số báo được ra.

2. Mỗi số Non Sông ra là một cố gắng từ hình thức tới nội dung. Thực hiện được tờ báo như vậy hơi tốn kém từ tiền bạc cho tới công sức thiện nguyện của các anh chị em trong nhóm biên tập và Non Sông cố gắng mang đến cho các bạn đọc nhiều bài viết, tin tức hơn phần quảng cáo. Tất cả những quảng cáo có được trong Non Sông đều là những yểm trợ quý báu của quý ân nhân đã yểm trợ cho từ bao năm nay cho nên rất mong các bạn hãy giúp bằng cách đặt mua dài hạn tờ báo để giúp Non Sông giải quyết được vấn đề tài chánh thực hiện hàng tháng.

3. Non Sông cần biết các bạn muốn gì, nghĩ gì, và mong gì tới Non Sông. Non Sông muốn được là người bạn, là tờ báo mà các bạn hãnh diện chia sẻ cùng người thân. Tham lam đòi hỏi các bạn một tí nữa là hàng tháng mỗi lần nhận được thư viết, bài vở, và những chi phiếu ân tình các bạn gửi về. Non Sông cảm thấy phấn khởi và tâm tình tràn ngập bao niềm yêu thương. Cho nên rất mong trong đời sống bận rộn hàng ngày của mỗi chúng ta, các bạn có thể dành tí thời giờ để viết thư cho biết ý kiến, hay gửi fax, e-mail về Non Sông. Cảm ơn các bạn.

Lời chúc, mời và rất mong gặp lại các bạn tại trại hè "Về Với Non Sông" kỳ VI tại La Jolla Indian Reservation vào ngày 21-23 tháng 7 này.

Rất mến thân.

■ Mọi đóng góp tài chánh, bài vở, thay đổi địa chỉ, đặt mua báo, xin gửi về Non Sông:

12771 Western Ave., Ste. H, Garden Grove, CA 92641

■ Toàn bộ Non Sông được thực hiện bằng bộ chữ VNI trên Corel Draw, Corel Ventura, PageMaker, và Photoshop.

Thực Hiện

Khối Báo Chí THSVVN/Nam Cali

Ban Biên Tập

Lê Tạo, Quốc Dũng, Tí Tiểu Tụy,
NQ, Ngọc Tâm, Nga My, Thế Thủy

Kỹ Thuật, Trình Bày, Đánh Máy

Mai Ngọc, Đan Tâm, Tiến Đạt,
Tiến Dũng, Thanh Thy,
Thành Nguyễn, Jonathan Vu

Phát Hành

Huỳnh Kim Thủy, Nguyệt Hạnh,
Võ Thành Đạt, Lâm Huy Vũ

Đóng Góp

GS. Lê Hồng, D.T.N., Tứ Diễm,
Nguyen Bach, Lộc Quy, Thái Bình
Dương, Nguyên Thế, Nguyễn Đình
Thắng, Thư Sinh, TL Mục Tím,
Tố Tâm, Nga My

Đại Diện Non Sông

UC LA..... Nguyễn Nguyễn
UC Irvine Mai Ngọc
UC San Diego . Đoàn Hoàn Nguyễn
UC Santa Barbara Lê Hiền
UC Riverside..... Nguyễn Kim Anh
CalPoly, Pomona Mai Hữu Bảo
CalPoly, SLO Đỗ Khắc Quang
CSU Fullerton Jonathan Vu
CSU Los Angeles Nguyễn Bình Uyên
CSU Long Beach Vinh Mimi
Golden West College Thái Hòa
Orange Coast College Mai Đông
Long Beach CC ... Đoàn Tâm Thuận
Valley College Nguyễn Ngân
Chaffrey College Nguyễn Văn
Pasadena College Tiến Đạt
San Jose SU..... Hà Tấn Quỳnh Giao
San Diego State UTống Minh Đường
San Diego City ColTrương Bửu Thịnh
Mesa College.... Nguyễn Ánh Tuyết
Moorpark College Bùi Tố Tâm
De Anza College Võ Hồng Thủy
UT Arlington Trịnh Quang Hiếu
Philadelphia Nguyễn Lộc Quy

Cách Xử Thế Của Người Chứa Mấy Xưa

Cách đây 15 năm tôi có dịp quen biết hai cụ Hoàng Văn Chí và Dương Đình Khuê, hai học giả lão thành ở vùng Hoa Thịnh Đốn.

Hai cụ tâm tính và suy nghĩ khác nhau như mặt trời với mặt trăng. Cụ Chí theo Tây học, thường có những ý kiến táo bạo, và tính khí lúc nào cũng trẻ trung. Tôi còn nhớ nhiều hôm đến thăm cụ, nhà có khách, cụ chỉ tiếp khách chiếu lệ rồi lên ra ngồi sụp xuống nói chuyện với lũ trẻ chúng tôi với đầy sự thích thú, giao phần tiếp “khách người lớn” lại cho cụ bà.

Còn cụ Khuê thì giỏi chữ Hán và chữ Nôm, am hiểu đạo Khổng và đạo Phật và các đề tài văn hoá Việt, tư cách điềm đạm và cổ kính như một cụ đồ Nho. Cụ đối đãi với người khác trong thân tình nhưng lúc nào cũng giữ phép tắc dẫu ra đấy.

Hồi ấy tôi hợp tác với một số bằng hữu làm tờ báo *Xác Định*. Cả hai cụ đều viết bài cho báo và bài của hai cụ thường hay chửi ý với nhau. Cụ Chí viết một bài thì sau đó cụ Khuê có bài đối lại. Cụ Khuê phát biểu một câu thì cụ Chí liền cho ý kiến ngược lại. Có lẽ không ai có thể khác nhau hơn hai cụ. Nhưng cũng không ai kính trọng nhau hơn hai cụ.

Tôi còn nhớ đâu vào dịp Tết năm 1983 hay 84, trong một chương trình văn nghệ do nhóm *Xác Định* tổ chức, cụ Chí được mời lên phát biểu. Cụ Chí đưa ý kiến là ở Hoa Kỳ có bốn mùa, cộng đồng Việt nên nghĩ đến việc chọn ngày khác nhau để tổ chức Tết, tùy theo khí hậu đặc thù của mỗi tiểu bang. Chẳng hạn tổ chức Tết ở Houston vào tháng 2, qua tháng 3 thì ở Atlanta, đến tháng 4 thì

sang Hoa Thịnh Đốn, tháng 5 thì lên Chicago, vào tháng 6 thì đến Montreal (Canada), v.v... Như thế mọi người được hưởng khí hậu mát mẻ cho phù hợp với ý nghĩa đón Xuân mà các vị cao niên lại có dịp ăn Tết quanh năm nếu chịu khó du lịch từ Nam lên Bắc rồi lại từ Bắc xuống Nam.

Ngay sau đó cụ Khuê được mời lên phát biểu. Tôi còn nhớ rõ là cụ thốt lên rằng “có năm mơ tôi cũng chẳng dám nghĩ đến điều mà cụ Chí vừa đề nghị”. Theo cụ, ngày Tết là ngày truyền thống và mang ý nghĩa thiêng liêng chung của

cả dân tộc, đâu thể nào thay đổi chỉ nhằm tiện lợi cho số người Việt tha hương.

Nhưng điều làm tôi nhớ rõ giai thoại này không phải là nội dung của sự bất đồng ý kiến mà là cung cách của hai cụ khi bất đồng ý kiến với nhau. Khi cụ Khuê lên micro phê bình, tôi để ý thấy cụ Chí vội vàng đứng dậy, chấp hai tay lại và cung kính đứng nghe. Cụ Chí dáng người gầy nhỏ, chòm râu bạc lơ phơ; giữa hội trường chứa cả ngàn người cụ chỉ là một đốm nhỏ, nhưng lúc ấy phong cách của cụ tỏa sáng cả hội trường.

Vài năm sau, cụ Chí đột ngột qua đời. Ngày hạ huyệt, cụ Khuê, lúc ấy đã yếu nhiều, run rẩy quỳ xuống vừa lạy linh cữu vừa khóc rống lên. Mái tóc bạc phơ của cụ rung lên và cụ nức nở than tiếc một ngôi Bắc Đẩu đã tắt, một người mà cụ vừa xem là bạn vừa xưng tụng là thầy đã vĩnh viễn ra đi. Lỡ lẽ của cụ chí tình và thắm thía, chẳng mấy ai mà không rơi lệ. Vài năm sau cụ Khuê cũng qua đời.

Thuở sinh tiền, tôi để ý, không một lần nào hai cụ gièm pha nhau sau lưng. Trong những lần nói chuyện với tôi, mỗi khi nhắc về nhau, hai cụ luôn luôn dùng những lời lẽ cung kính nhất và quý hoá nhất cho nhau. Về tư tưởng có nhiều điều tôi không đồng ý với cả hai cụ, nhưng về cung cách xử thế thì hai cụ mãi mãi là tấm gương sáng ngời.

Trong những năm tháng hoạt động sau này, tôi để ý thấy có người chỉ vì bất đồng quan điểm mà mặt sát nhau không tiếc lời, di nhân phẩm của nhau xuống bùn đen, đối đãi với nhau như kẻ thù. Thật đáng tiếc. Họ quên rằng đối đãi với nhau cho tử tế cũng là thái độ tự trọng vậy, vì người ngoài lấy đó mà đánh giá con người của họ.

Thuở nhỏ tôi có lần đọc quyển “Thuật Xử Thế Của Người Xưa”. Thiệt nghĩ, cần gì phải truy về thời xưa cổ. Chỉ cần nhìn quanh trong lớp người mới đây thôi cũng đã có những tấm gương đáng cho chúng ta ghi nhớ và noi theo.

Nguyễn Đình Thắng
Ngày 13 tháng 4, 1995

Trí Thức Cộng Sản Việt Nam Đòi Đa Nguyên Đa Đảng

Tác giả: Lê Hồng

Ông Nguyễn Thanh Giang, một chuyên viên Địa Vật Lý và là đảng viên cộng sản Việt Nam đã công khai đòi hỏi rằng muốn cải tiến xã hội thì phải thay đổi sự lãnh đạo độc tài của đảng cộng sản Việt Nam. Trong lá thư nhỏ đề ngày 20 tháng 11 năm 1993 để gửi cho Ban Chấp Hành Trung Ương đảng cộng sản, ông Giang viết:

“Trong cơ cấu xã hội của con người, cải tạo, đổi mới kinh tế đòi hỏi phải cải tạo đổi mới chính trị tương ứng thì mới giữ được ổn định xã hội... Chỉ tăng cường ổn định chính trị tất sẽ dẫn đến phá vỡ ổn định xã hội... Ổn định xã hội là một việc nên làm, cần làm và có thể làm được. Chủ trương ổn định chính trị tức là muốn xây dựng một chính quyền vì chính quyền. Điều đó không nên làm và sẽ không làm được.”

Ông Nguyễn Thanh Giang thẳng thắn vạch rõ rằng chủ nghĩa cộng sản không còn lừa bịp được ai nữa và chủ trương độc tài đảng trị không thể tồn tại trước cao trào tiến bộ của nhân loại. Ông Giang viện dẫn:

“Chủ thuyết cộng sản Max-Lenin ngày nay không còn huyền hoặc được ai bởi vì chủ nghĩa cộng sản đã làm sụp đổ Liên Xô, Đông Âu và hiện gây điều đứng cho các nhân dân Cuba và Bắc Triều Tiên. Viện dẫn lý do dân chủ tập quyền, quý vị lãnh đạo đã buộc mọi đảng viên phải nói theo, làm theo những chỉ thị của Ban Chấp Hành Trung Ương rồi theo đó toàn Ban Chấp Hành Trung Ương phải nói theo, làm theo mệnh lệnh của một vài người trong Bộ Chính Trị. Như vậy, quý vị lãnh đạo không những chỉ nô lệ hóa đảng viên mà còn lệ hóa Toàn Thể xã hội.”

Ông Nguyễn Thanh Giang nêu ra bằng chứng về hậu quả của thái độ ngoan cố của giới lãnh đạo cộng sản Việt Nam như sau:

“Thực tế là quý vị lãnh đạo vẫn cố nắm lấy độc quyền cai trị của giới vô sản để thay cho một thể chế pháp quyền. Như mọi người thấy chuyên chế độc tài vô sản đã gây ra bao nhiêu thảm họa trong lịch sử nhân loại. Lợi dụng chuyên chế độc tài vô sản, Stalin và Polpot đã mặc sức giết hại hàng triệu người mà không cần xét xử. Còn xã hội Việt Nam hiện nay thì bị nhiều bệnh dịch xã hội đang hoành hành một cách vô cùng nguy hại như nạn phe đảng, nạn tham nhũng và nạn điều hành xã hội bằng những thế lực ngầm. Một bức thư tay có thể giao cả một tài sản lớn của quốc gia cho một tội phạm lớn. Cùng một con người với cùng một trách nhiệm, nếu được cấp trên bật đèn xanh thì cá nhân đó được phong chức thăng thưởng; còn nếu cấp trên bật đèn đỏ thì kẻ bất hạnh đó có thể vào tù.”

Ông Nguyễn Thanh Giang đặt câu hỏi với giới lãnh đạo cộng sản Việt Nam rằng: *“Có những điều mà toàn thể xã hội đều bị uy hiếp kinh khủng đến độ không ai được nghĩ, được bàn bạc đến bởi và chỉ cần đụng chạm đến một chút thì dù bất cứ trí tuệ nào, thiện ý nào, nếu không bị thủ tiêu thì cũng bị dày ải, tù tội suốt đời. Những điều cấm kỵ hiện nay là vấn đề đa nguyên, đa đảng. Tại sao lại có một nền dân chủ hà khắc như vậy?”*

Ông Nguyễn Thanh Giang cảnh cáo rằng nếu giới lãnh đạo Việt nam vì sợ bóng ma “diễn tiến hòa bình” mà bám víu lấy quyền lực thì họ mắc tội làm suy vong đất nước và dân tộc. Ông Giang nêu ra những điều sai trái của giới lãnh đạo cộng sản và đưa ra những khuyến cáo cụ thể dưới đây:

“Trong xu hướng mới, thế giới đã chuyển từ đối đầu sang đối thoại nhưng quý vị vẫn lo sợ bóng ma “diễn tiến hòa bình.” Làm sao xác định được tính chất phản động của “diễn tiến hòa bình” với một tinh thần khách

quan và chân thực. Người dân Việt Nam sẽ mất gì, sẽ có gì nguy hiểm khi bị “diễn tiến hòa bình”. Phải chăng chính chúng ta đang tự diễn biến hòa bình?”

Ông Nguyễn Thanh Giang nhắc nhở giới lãnh đạo cộng sản về khả năng đóng góp vô giá cho tổ quốc của những người Việt Nam sống ở hải ngoại như sau:

“Quý vị lãnh đạo không những chỉ nhấn mạnh đề cao cảnh giác với ngoài mà cả với người Việt Nam đang sống ngoài lãnh thổ. Quý vị giương cao khẩu hiệu đập tan Chiến dịch chuyển lửa về quê hương, khước từ mọi giao lưu văn hóa, văn nghệ, tư tưởng; ngăn cấm mọi người ý kiến bàn bạc về chính trị, xã hội của đồng bào ta ở nước ngoài. Vì sao lại phải kỳ thị gắt gao với chính đồng bào mình như vậy?”

Dòng máu Việt Nam hiển nhiên vẫn còn chảy trong huyết quản của mọi người dân Việt; lương tâm Việt Nam vẫn còn thấp sáng trong đại đa số những đồng bào đang sống xa quê hương. Đất nước không những chỉ cần khả năng đóng góp về kinh tế, tài chính của kiều bào mà tổ quốc còn muốn thu nhập những kiến thức khoa học, kỹ nghệ tân tiến và nhất là những nhận thức hiện đại về triết học, xã hội học, kinh tế và chính trị của đồng chúng.”

Ông Nguyễn Thanh Giang kết luận rất chí lý rằng:

“Thực tế cho thấy không có tự do chính trị, không có dân chủ thì đất nước không thể phát triển xét về tổng thể cũng như riêng về kinh tế. Sự sụp đổ cơ bản toàn bộ hệ thống Xã Hội Chủ Nghĩa cộng sản có nguyên nhân từ sự trì trệ của nền kinh tế mà nguyên do chính lại là do cơ chế độc tài mất dân chủ của hệ thống chính trị xã hội chủ nghĩa cộng sản.

Muốn thực lòng xây dựng một chính quyền do dân và vì dân thì phải đặt pháp quyền là ý chí của toàn thể nhân dân. Chế độ chính trị pháp trị có không được mang tính cách giai cấp chuyên chính độc tài và không dựa trên cơ sở kinh tế quốc doanh. Dù là đảng (cộng sản) hay chính quyền phải tuân theo luật pháp và Hiến pháp quốc gia dựa trên nguyên tắc phân quyền giữa ba ngành lập pháp, hành pháp và tư pháp. Phải bảo đảm sự độc lập, tự do của các cơ quan công quyền trong mọi quan hệ với nhau trong khi thực thi quyền lực riêng được giao phó. Không có tổ chức quyền lực nào trong ba quyền lực được lấn át tổ chức quyền lực khác.”

Nhà thơ Nguyễn Chí Thiện với kinh nghiệm sống dưới chế độ độc tài đảng trị tại quê hương Việt Nam đã nói rằng:

Nếu ai hỏi tôi muốn gì trong cuộc sống?
Nếu tôi đang tù, tôi sẽ nói “tự do”;
Tôi đói lâu rồi nên sẽ nói “ấm no”.
Không, không phải, anh lầm rồi, trên đất
cộng (sản),
Những thứ đó đã trở thành ảo mộng.

Trong cuộc kháng chiến chống ngoại xâm trước đây, toàn thể nhân dân từ người nông dân, công nhân tới giới trí thức đã sẵn sàng đứng chung với những người Việt Nam theo chủ nghĩa công sản để tranh đấu cho nền độc lập của quốc gia và sự tự do, dân chủ cho dân tộc. Sau khi đất nước chiến thắng ngoại xâm, mọi người dân Việt Nam yêu nước kể cả những đảng viên cộng sản giác ngộ đã thấy mình lầm khi hợp tác với nhóm cộng sản đặt quyền lợi đảng cộng sản lên trên quyền lợi của quốc gia. Do đó, hậu quả là đất nước có độc lập rồi mà nhân dân vẫn không có tự do, dân chủ và hạnh phúc. Cũng như mọi người Việt Nam yêu nước khác, thi sĩ Nguyễn Chí Thiện đã diễn tả tâm trạng chung của mọi người như sau:

Mỗi lầm lỡ, một mảnh đời tan vỡ,
Song thời gian hàn gắn được đôi phần.
Riêng cái lầm nơi đất đỏ dung thân,
Thời gian khoét to và sâu bất tận.
Cuộc đời tôi có nhiều lầm lẫn,
Lầm nơi, lầm lúc, lầm người,
Nhưng cáo lầm to uống phí cả đời,
Là đã gốc nghe và tin cộng sản.

Thi sĩ Nguyễn Chí Thiện nêu lên một lý lẽ rất thông thường là khi con người bị sống như đàn súc vật dưới một chế độ Độc Tài tất nhiên nhân dân sẽ phải đứng lên tranh đấu cho quyền sống của con người. Thi sĩ viết:

Đừng sợ cái cực kỳ man rợ,
Dù nó đang thịnh thời mở rộng nơi nơi.
Phải vững tin vào bước tiến con người,
Vì khi nó bị dim ngang súc vật,
Cũng là lúc nó tìm ra sức bật.

Thực vậy, sự tiến bộ của nhân loại đã phá tan những thế lực độc tài và đã trở thành một sức mạnh ghê gớm như bom nguyên tử để phá tan chế độ độc tài đảng trị tại Nga Xô và Đông Âu như chúng ta đã chứng kiến. Thi sĩ Nguyễn Chí Thiện đã tiên đoán và nhận định rất đúng rằng:

Trong bóng đen đè nghệt,
Phục sản một mặt trời.

Trong đau khổ không lời,
Phục sẵn toàn sấm sét.
Trong lớp người đói rét,
Phục sẵn một đoàn quân.
Khi vận nước xoay vần,
Tất cả thành nguyên tử.

Thi sĩ Nguyễn Chí Thiện kết luận rằng nếu giới cầm quyền cứ ngoan cố giữ độc quyền cai trị cho quyền lợi của phe đảng thì nhân dân không còn đường nào khác là phương thức bạo động đổ máu để đập tan bọn lãnh đạo mù quáng, tham quyền cố vị. Thi sĩ định rằng nếu chết vì chính nghĩa cho tự do, dân chủ và no ấm của dân tộc và đất nước thì đó là một cái chết vinh dự:

Nếu chúng ta quyết định một con đường,
Con đường máu, con đường giải thoát;
Dù có phải xương tan, thịt nát
Trong lửa thiêu trừng phạt bọn gian ma;

Dù chết chưa trông thấy nở mùa hoa
Thì cũng sống cuộc đời không nhục nhã
Thì cũng sống một cuộc đời oanh liệt đã.

Ông Patrick Henry trong cuộc tranh đấu cho nền độc lập của Hoa Kỳ đã tuyên bố một câu triết lý trong bài diễn văn của ông đọc tại tiểu bang Virginia vào hồi tháng 9 năm 1774 rằng: *“Tôi không biết những người khác chọn con đường nào; còn riêng tôi, tôi chọn con đường ‘tự do’ hoặc chết cho ‘lý tưởng tự do’.*” Lịch sử Việt Nam chúng ta đã có biết bao nhiêu nhà ái quốc đã chết cho lý tưởng tự do từ người chiến sĩ chết nơi trận địa cho tới những vị anh hùng của dân tộc như Phan Đình Phùng, Phan Bội Châu, và Nguyễn Thái Học chết trên máy chém hoặc trong ngục tù. □

Hát Để Nhớ Đời 30 Năm Kỷ Niệm Phong Trào Du Ca Cho Cộng Đồng 65–95

TNS. Vào chiều ngày Chủ Nhật, 9 tháng 7, 95 tại Garden Grove Community Center, tất cả già trẻ lớn bé ông bà anh chị du ca từ bốn phương đã quây quần về để hát cho 30 năm kỷ niệm du ca — hát cho cộng đồng. Hơn 400 thính giả đã tới tham dự cùng với hàng chục cây đàn thùng đã chiến. Non sông ghi nhận 3 cây đàn chính là anh Nguyễn Đức Quang, Ngô Mạnh Thu, Nguyễn Thiện Cơ đã mang hội trường sống lại những giây phút sinh hoạt sân trường từ thập niên 60, 70, 80 và 90. Bài “Đường Việt Nam” đã mang lại Non Sông những ngày tháng sinh hoạt không quên với các bạn tại khuôn viên trường đại học Orange Coast. Hiện diện có mặt từ bậc tiền bối Phạm Duy cho đến những nhạc sĩ du ca sau này như anh Trần Quốc Bảo, Việt Dzũng... cho tới những tiếng hát trẻ sinh viên một thời có mặt trong chiều du ca như anh Vinh (UCI), Trọng Tú (Non Sông — nhóm Thư Viện Lê Quý Đôn). Cảm xúc và

tràn ngập niềm tin là những ghi nhận của Non Sông tới thính giả tham dự. Đặc biệt nhất là phần ghi ân đóng góp của nhạc sĩ người anh thân tình Trần Đình Quân qua những đóng góp liên tục của anh tới phong trào du ca — Hát Cho Cộng Đồng — suốt 30 năm qua. Mượn bài viết này, xin cảm ơn anh đã dạy bài hát đầu tiên trong lớp Học Báo Chí — Hát Để Nhớ Đời.

Chương trình tan vào khoảng 7 giờ tối nhưng ban tổ chức và thính giả đã cùng nhau kéo về phòng sinh hoạt Người Việt để hát cho nhau nghe tới khuya. □

Ai Ở Tham Dự Trại Hè... Mỗi Năm Chỉ Có Một Lần Mà Thôi

Thư Sinh

Trời đã vào hè, mùa thi đã chấm dứt. Đó đây, những sinh viên tại các trường đại học đang chuẩn bị cho chương trình của ba tháng hè. Người dự định tiếp tục ghi danh lấy thêm một vài lớp, người đặt vé máy bay rời khỏi Cali cho thỏa thích sau những ngày đêm vất vả cho homework, cho midterm, cho final. Trong khi những chương trình được vạch ra nơi này, nơi kia, tại một căn phòng, được gọi là trụ sở “Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam miền Nam California”, một số các bạn trẻ đang chuẩn bị từng bước cho một trại hè truyền thông. Và hôm nay đây những ngày đầu tháng Bảy — chương trình đã gần như hoàn tất với chủ đề: Tuổi Trẻ — Hôm Nay và Ngày Mai.

Trại Hè! Trong suốt năm năm qua chưa một lần nào tôi vắng mặt ở đất trại. Năm nay, lần thứ sáu, tôi cũng chắc chắn có mặt để được nối vòng tay thân tình với những người bạn ở khắp nơi, những con tim mẫn cảm với đời với người. Trại hè năm nay được tổ chức tại đất trại La Jolla — nơi cắm trại rất lý tưởng như một số bạn bè tôi: Bảo, Quốc Khánh... đã từng đặt chân đến đây mô tả, và được tổ chức từ chiều thứ Sáu 21 tháng 7 đến chiều Chủ Nhật 23 tháng Bảy. Từ trại Hè Về Với Non Sông 1 cho đến kỳ 6 đã đánh dấu những cố gắng vượt bực của tất cả những người trẻ hôm nay, những người luôn tìm cho mình niềm vui trong phục vụ như: Khánh, Thế Thủy, Kim Thủy, Quốc, Bảo Hiếu, Kim Quyên, Bảo, Thuận, Ngọc Huy, Ted, v.v... Và hôm nay, tuổi trẻ lại một lần

nữa lên đường. Lâm Huy Vũ đã nhận trách nhiệm tổ chức trại hè với sự đóng góp mặt của bao bạn bè khác — những người đã và đang sống chết với Tổng Hội trong suốt nhiều năm qua.

Trại Hè! Nơi buổi sáng cờ vàng bay phất phới trong gió lộng và tiếng Quốc Ca của hơn hai trăm trại sinh vang dậy khắp núi rừng. Nơi đây, những ánh mắt còn nhìn nhau ngỡ ngàng trong lần đầu gặp nhau khi chia thành từng nhóm. Những lời giới thiệu còn chút bẽn lẽn, nhút nhát, ngại ngần giây phút ban đầu. Những ý kiến chọn tên đội còn lạ lẫm, rụt rè. Bởi trại sinh từ các nơi đổ về mong tìm lại những tiếng nói những nụ cười thân tình mang một tâm hồn Việt Nam trong suốt. Họ đã đến với nhau bằng tấm lòng, bằng niềm tin nên mọi trở ngại lúc ban đầu đã nhường bước cho những nắm tay thật chặt, cho những ánh mắt trù mến, cho những lời hô vang dậy khắp núi rừng.

Trại Hè! Buổi trưa là lúc mọi người đã gần nhau hơn chuẩn bị cho trò chơi lớn. Tất cả im lặng để nhận mặt mã, rồi viết viết, xóa xóa, dịch dịch... rồi lên đường... Nắng không làm chùn bước bao người tuổi trẻ. Nóng không thể kéo lại những bước chân đang lao về phía trước. Tất cả nhận lệnh rồi vọt đi như tên bắn. Họ đang nghe đâu đây tiếng truyền hịch Phạt Tống Bình Chiêm của danh tướng Lý Thường Kiệt. Họ đang nghe lời âm vang tiếng thét của muôn vạn binh sĩ đời Trần — Sát Thát — Sát Thát. Họ nức lòng phấn khởi hùng tâm khi nghe lời đọc Bình Ngô Đại Cáo và mạch máu căng tràn khi cùng vua Quang Trung tiến vào thành Thăng Long lịch sử... Họ tìm kiếm lại những di sản kho tàng văn hóa lịch sử của dân tộc Việt Nam mãi mãi kiêu hùng, họ treo ngọn cờ vàng đại thắng lịch sử giữa đất trại trong tiếng reo hò vang dậy non sông của tất cả mọi người.

Trại Hè! Khi màn đêm vừa chập choạng buông xuống, mọi người đang náo nức chờ đợi ánh lửa bập bùng từ từ cháy bùng lên trong đêm lửa trại. Xa xa, giữa núi rừng trùng điệp, bóng tối như những hình thù quái dị giăng khắp đó đây. Giữa màn đêm tĩnh mịch bỗng những tiếng hú kỳ dị, ma quái vang lên. Mọi người hướng mắt về nơi ấy, những ánh lửa bập bùng bùng lên. Lửa thấp thoáng,

tiếng hú ngân dài, từng đoàn người rầm rập chạy về hướng trung tâm của đất trại. Đêm lửa trại bắt đầu. Lửa bùng lên mãnh liệt. Lửa khơi dậy và thắp sáng niềm tin. Lửa trào dâng nhựa sống. Lửa! Lửa! Lửa xóa tan màn đêm tăm tối. Lửa lịch sử vang dậy từ thời dựng nước. Lửa âm vang dài mãi trong tim mọi người trẻ. Lửa của niềm tin. Lửa của tất thắng. Lửa của hành trang tuổi trẻ trên hành trình đi đến tương lai. Lửa của tuổi trẻ hôm nay và thắp sáng cho ngày mai... Mọi người hò reo vang dậy và bắt đầu cùng nhau nhảy lửa. Những hoạt cảnh quê hương làm nức lòng người tha hương. Bao màn hài kịch làm bà con cười nghiêng cười ngửa. Tiếng nhạc kích động dồn dập hòa trong những bước đi rất điệu nghệ trong những màn trình diễn thời trang giúp mọi người quên đi bao lo âu phiền não của cuộc đời. Càng về khuya, tiếng đàn như kéo dài mãi và những giọng hát đi vào lòng người với những cung bậc tình yêu bất tử cùng với những điệu ru ấm áp tình tự quê hương.

Trại Hè! Buổi hội thảo là một trong những phần quan trọng của trại hè hàng năm. Nơi đây người trẻ được dịp xác định lại bản sắc của mình bởi trong cuộc sống hàng ngày, ở sở làm, nơi trường học... người bạn trẻ tiếp xúc nhiều với mọi người xung quanh thuộc nhiều nền văn hóa khác nhau, đôi lúc, họ có những thắc mắc, những ưu tư suy nghĩ về nguồn gốc, về quê hương, về hai tiếng thật gần Việt Nam. Cũng ở nơi đây, những vấn đề liên quan tới tuổi trẻ được đưa ra bàn thảo trong tinh thần dân

chủ, lắng nghe ý kiến tập thể dù cho có bất đồng ý kiến hay cách nhìn với nhau để cùng nhau tìm chung một hướng đi. Trong suốt năm kỳ trại vừa qua, sau phần hội thảo hăng hái và sôi nổi, các trại sinh đều luôn cảm thấy thấm thía hơn bao giờ hết về tình người, về hai tiếng Việt Nam tự do. Cũng ở nơi đây, họ thông cảm nhau hơn, đến gần nhau hơn, và dĩ nhiên họ sẽ nắm chặt tay hơn để cùng nhau đi chung con đường.

Năm lần tổ chức trại hè, năm lần tại cơ hội cho bao người trẻ xích lại gần nhau. Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam miền Nam California đã tạo được tiếng vang lớn khắp nơi. Những người bạn chúng ta đang ngày đêm lo lắng, cố chuẩn bị thật chu đáo. Họ là những người trẻ, cũng như chúng ta, cũng ăn, cũng học, cũng đi làm, và cũng chỉ có 24 tiếng một ngày. Họ làm việc âm thầm, không la lối nọ kia. Họ là những người tạo nên những gạch nối xiết chặt tình trẻ Việt Nam. Thời giờ họ bỏ ra để tổ chức, công sức họ hiến dâng để đóng góp, xây dựng niềm tin và tự hào cho cộng đồng Việt Nam — không lẽ chúng ta đây lại đứng đưng trước những đóng góp chân thành, trước những tấm lòng của bao người trẻ hôm nay?

*Ai ơi tham dự trại Hè!!
Một năm chỉ có một lần mà thôi!!!*

Ngày tháng buồn

Sáng qua cô nhỏ nhà bên
tới chơi rồi gởi ưu phiền nhà tôi
miếng vui miếng khóc phận người
chỗ bàn tôi giữ mở đời treo khung
có hoa, bút, giấy ở cùng
tháng ngày như đã có vùng riêng tư
em sang nghịch phá, rồi hư
vỡ toang khung nhỏ giấy mù mù bay
để rồi ngơ ngẩn sáng nay
hỏi mình tôi hỏi: tháng ngày cất đâu?

Lộc Quy (P.A)

Chốn cũ

Trở về thiếu một chỗ nằm
nhân gian quanh quẩn mấy phần xót xá
chốn này đâu đã phong ba
mà sao chuông gióng ngân nga buồn buồn
hồn nào lạc giữa tiếng chuông
bỗng, trầm thanh vỡ ngang đường gió bay

Lộc Quy (P.A)

Kỷ Niệm

Gởi tặng VNCP

Chiều hôm nay mưa buồn âm đạm
Lòng bồi hồi ta chợt nhớ đến ngày xưa...
Ngày bên em, cơn mưa dài không dứt
Thửa học đường ta từng đếm bước chân ai.
Cô gái nhỏ vẫn không phai màu áo trắng
Áo trắng học trò — Áo trắng của tình yêu.

... Anh ngồi đây nghe đoạn băng đang hát
Hát hẹn hò, hát họ giận hờn nhau.
Và anh nhớ... ngày xưa mình cũng thế
Em giận anh rồi. Anh buồn lắm phải không em?
Mình gặp nhau ngoài đường không dám hỏi
Anh muốn đến thăm nhưng sợ em hồng cho vào...
Rồi trở về anh khóc vùi trên gối
Mẹ bắt gặp thì... "Con gì bay vào mắt của con..."

Anh còn nhớ có lần em hôn đôi
Đề anh buồn cả tuần lễ quanh hui
Anh đến hỏi: "Anh tội tình gì kia chứ?!"
Em mỉm cười. Em bảo "chứ đùa thôi!!"...

Chuyện ngày qua giờ chỉ là Kỷ Niệm
Nơi xứ người, ta hỏi tưởng lại Cố Nhân.
Nếu mai đây còn có ngày hội ngộ
Chuyện ngày xưa xin được tiếp đến ngày sau.

Thái Bình Dương (Mesa College)

Thấy tận mắt — Nghe tận tai

MỘT CHUYẾN ĐI

TÍ TIÊU TỤY

— Anh ơi, mấy ông xích lô này sao không về nhà ngủ?

— Nhà có đâu mà ngủ. Nhà ổng là chiếc xích lô luôn đó.

— Vậy vợ con của mấy ổng?

— Vợ con họ ở dưới tỉnh. Họ lên đây lái xích lô kiếm ăn.

— Rồi họ tắm rửa, vệ sinh như thế nào?

— Thì họ vào công cộng.

Tí tui không thể tưởng tượng được nhiều người lao động của chế độ “ưu việt” xã hội chủ nghĩa phải sống như vậy. Những người lái xích lô đen đúa, ốm tong

teo, cồng lưng trên những chiếc xe cũ kỹ kiếm từng đồng để nuôi gia đình. Họ làm việc cả ngày và tối về ngủ ngay trên chiếc xích lô của họ. Tại Sài Gòn, nếu ai dậy khoảng 4 giờ sáng và làm một vòng vài con phố thì sẽ thấy vô số những người không nhà cửa nằm thật nhiều ở các lề đường, dọc theo các cầu v.v.... Họ lấy đất làm giường, và trời làm mùng. Châm ngôn của người Cộng sản VN “cán bộ là đầy tớ của nhân dân” đã được nhà nước thực hiện thật đúng. Cán bộ Cộng sản sang lăm thì được nhà nước cho vào khách sạn 3 sao hay 5 sao để ở, còn những nhân dân bản cùng thì đêm nào cũng được nhà nước ưu ái cho ở khách sạn... ngàn sao.

Trên một đường phố khác, dưới một gốc cây, Tí tui thấy một chiếc xe “ba-gát”. Phía trên xe “ba-gát” là một tấm gỗ chứa đầy mận của một người đàn bà nghèo khổ đang đứng bán. Điểm đặc biệt mà Tí tui để ý là có hai em bé đang nằm ngủ trưa dưới lòng xe, bên cạnh đó là hai thau nước nhỏ. Bạn có thể tưởng tượng được đó là căn nhà của 3 mẹ con họ không. Về đêm người mẹ sẽ ngủ dưới đất và hai đứa con của bà ta sẽ ngủ trong lòng xe nhỏ bé đó. Tự nhiên Tí tui nghĩ đến Huy và Quân, nếu hai bạn đó mà ở đây thì sẽ có bao nhiêu tấm hình đầy “ý nghĩa” của xã hội Cộng sản lọt vào ống kính của họ.

Điều làm cho Tí tui ngạc nhiên nhất là vào các tiệm sách. Các giá sách không còn chứa nhiều sách chính trị, tuyên truyền như hơn mười năm về trước, có lẽ không còn ai thèm đọc nữa. Thay vào đó là sách về tin học, ngoại ngữ, nghệ thuật v.v... chiếm đại đa số và khá hấp dẫn. Điều đặc biệt nhất là có rất nhiều tạp chí khác nhau. Quyền tự do báo chí có được nơi rộng một tí cho nên sách báo khá phong phú với các phần bài vở tin tức từ trong và ngoài nước, có điều muốn đăng gì thì đăng miễn là đừng có “đụng” đến xã hội chủ nghĩa (?).

Người Việt kiều bị bóc lột tối đa. Để vào dinh độc lập Việt kiều phải trả 4 dollars và người... Việt nam chỉ trả có 50 cent (khoảng 5 ngàn đồng VN. Một dollar khoảng 11 ngàn đồng tiền VN). Đi một chuyến xe lửa toa hạng nhất Sài Gòn - Nha Trang thì Việt kiều phải trả 25 dollars trong khi người... Việt nam chỉ phải trả gần 10 dollars, chuyến bay ra Huế Việt kiều trả 90 dollars trong khi người... Việt nam trả 40 dollars. Đã có một thời báo chí trong nước có đã kích chuyện này

nhưng chẳng thấm thía vào đâu cả.

Tại phi trường Tân Sơn Nhất, hầu như tất cả mọi người đều nhấc nhau nhét 5 dollars vào cái “passport” của mình để bọn công an cho qua cửa lệ để lấy đồ. Sau đó còn thêm một cái ỉn nữa là đút khoảng 10 dollars để công an hải quan khỏi phải lục tung các túi đồ của mình lên. Đa số các Việt kiều đều bố thí chúng để mình được mau chóng gặp mặt gia đình. Năm ngoài trong nước ai cũng biết viên giám đốc phi cảng Tân Sơn Nhất và đồng bọn bị truy tố và phạt giam vì làm những chuyện như vậy, nhưng năm nay có khác gì đâu?

Tại các ngã đường ở Sài Gòn chúng ta thấy rất nhiều công an giao thông. Hễ ai xui xẻo bị chúng ngoắc vào thì lo đút chúng khoảng 8 đến 10 ngàn VN (80 cent - 1 dollar) để được cho đi. Số tiền đó được chúng bỏ túi ngon ơ chứ không có biên lai (receipt) chi cả. Còn nếu bạn cãi lại vì thấy bị phạt vô lý thì bạn có thể bị mời về bót nằm một đêm để đợi... điều tra. Các tài xế xe hàng, nhất là những người lái xe du lịch, mỗi khi chạy vào một tỉnh khác thường bị công an chặn trước đầu xe để xe tấp vô lễ. Sau đó tên công an giao thông trắng trợn xin tiền uống cà phê. Nhiều tài xế khi lái vào một tỉnh khác đã bị làm tiền nhiều lần như vậy.

— Em ngồi toa nào vậy?

— Dạ không, em đi chui.

— Đi chui?

— Dạ em mua “vé tiền người” hai ngàn (20 cent), giả bộ tiền người thân, để lọt vào sân ga. Sau đó leo lên tàu đi lậu. Nếu có bị bắt thì năn nỉ và cho người soát vé vài ngàn để đi lọt. Làm sinh viên mà không “nhảy tàu” thì không thể gọi là sinh viên.

— Rồi đêm ngủ thế nào?

— Dạ ban đêm em lót báo ở khoảng giữa các toa để ngủ.

— Em học trường nào?

— Đại học tổng hợp.

Sau một lúc nói chuyện với cậu bé Tí tui được biết nhiều hơn về giới trẻ VN. Giới trẻ bây giờ đua nhau học ngoại ngữ, tin học và thương mại vì chỉ có những ngành này mới làm khá tiền. Học ngoại ngữ để làm thông dịch cho người nước ngoài, học tin học để làm cho các công ty ngoại quốc, học thương mại để hy vọng ra làm cho các công ty Đài loan v.v.... Ai cũng mong làm cho một công

Tuổi Thơ Việt Nam: Em bé 14 tuổi phải đi lượm rác hàng ngày

ty ngoại quốc. Và các công ty ngoại quốc cũng đầu tư vào Việt nam thật nhiều. Người ngoại quốc vào VN bỏ vốn một nhưng lấy lời tới gấp mấy lần. Người trẻ VN vì cuộc sống quá vất vả nên phải làm giúp ngoại quốc hút bớt tài nguyên, sức lao động của quê hương mình, thấy thật đau lòng.

Rất nhiều công ty ngoại quốc, nhất là Đài Loan, bóc lột và nhục mạ công nhân VN nhưng chỉ có một số ít bị lên án. Nhiều người VN có chức phận trong các công ty ngoại quốc hay những giới lãnh đạo địa phương, vì đã được đút lót, dẫn đi ăn nhậu, nên thường làm lơ trước cảnh người ngoại quốc hiếp đáp công nhân nước mình. Hơn nữa nếu họ lên tiếng thì họ có thể bị “mời” đi làm một nơi khác có số thu nhập thấp hơn hoặc là sẽ bị sa thải.

Ở VN, vào mùa hè, thì chỉ có Đà Lạt là có khí hậu tuyệt nhất. Đà Lạt cũng là nơi mà Tí tui có cảm tình nhiều nhất. Không khí Đà Lạt thật dễ chịu, người dân Đà Lạt rất là chân thật dễ thương. Từ người bán hàng rong, người chủ tiệm, anh lái xe honda “ôm” đều rất là vui vẻ, hiền hòa với khách chứ không quạu quọ, xiên xỏ như nhiều nơi khác. Phố Đà Lạt về đêm tấp nập nhất là khu chợ Hòa Bình, nhưng...

— Mau lên... mau lên, dẹp lẹ đi.

Bỗng chốc các thanh niên nam nữ, ông bà già lo dẹp các quầy bán thức ăn một cách vội vã. Người gồng kễ gánh, họ hối hả xếp lều, bàn ghế và vác lên vai chạy.

— Chị ơi, chuyện gì vậy?

— Khó quá, tụi công an cứ tới bắt hoài. Bán một tí đồ ăn để kiếm sống mà cực quá.

— Nếu bị bắt thì tụi nó làm gì mình?

— Tụi nó tịch thu hết bàn ghế, gồng gánh chứ làm gì.

Chị bán hàng vội vã quang gánh bỏ đi mất. Thoáng chốc cái chợ “chôm hỏm” về đêm cạnh chợ Đà Lạt vắng tanh. Cuộc sống đã khó khăn mà người dân Đà Lạt cứ phải chịu cái cảnh này mãi.

Nhiều nơi tại VN đã được xây cất, sửa chữa lại khá đẹp để hấp dẫn khách du lịch nhưng cũng có những nơi đáng được trùng sửa lại cho đàng hoàng thì lại bị sửa qua loa như các đền đài thắng cảnh lại Huế v.v... mặc dù tiền của khách du lịch đổ vào khá nhiều. Tại Qui Nhơn, Tí tui có đến thăm mộ thi sĩ Hàn Mặc Tử và

Những gia đình dưới gầm Cầu Ông Lãnh

trại cùi Qui Hòa, phong cảnh ở đây thật đẹp và hữu tình. Đi đến đâu Tí tui cũng thấy những cảnh giống nhau, người ăn xin nhiều thật là nhiều, dân muốn làm gì cũng phải hối lộ để được làm ăn... Nếu ta hỏi một người dân VN ở thành phố thì họ đều nói rằng cuộc sống bây giờ dễ thở hơn 5, 7 năm về trước vì Cộng Sản có nơi lỏng đôi chút, tuy nhiên ở dưới vùng quê thì nhiều nơi không khí vẫn ngột ngạt như những năm trước đây. Nếu ta hỏi rằng nạn tham nhũng bóc lột so với những năm về trước như thế nào thì người dân đều trả lời rằng sự việc đó tăng gấp 5, 7 lần. Nhiều vụ cướp bóc, tham nhũng, bóc lột xảy ra rành rành cả đó nhưng công an địa phương không dám đụng vì đã có ăn chia cả, đụng tới sợ bể cả đám, thế là phải huy động công an từ trung ương Hà nội vào dẹp mới yên.

Nếu ai muốn biết xã hội VN xuống cấp như thế nào thì có thể tìm đọc các tờ Tuổi Trẻ, Công An, Pháp Lý v.v.... Trên các tờ báo đó đăng hàng trăm, hàng ngàn chuyện tham nhũng, hối lộ của bọn quan quyền cán bộ, công an cũng như những tệ đoan khác của xã hội. Thoạt nhìn ai cũng thấy rằng người dân trong nước có vẻ tự do hơn vì họ có quyền thư nhờ báo chí tố cáo những hành vi bóc lột trắng trợn của bọn tham quyền. Nhưng khi chúng ta đọc tất cả các tờ báo thì thấy rằng các báo chỉ lên án các hành động gian tham của bọn quan quyền chứ không báo nào dám đả kích chế độ Cộng sản là xấu cả.

Để chứng tỏ có sự cởi mở, CSVN đã cho phép nhiều hội đoàn được sinh hoạt lại, chẳng hạn như Hướng Đạo. Tuy nhiên các sự hoạt động này rất là khó khăn vì phải chịu sự giám sát của công an. Các trưởng của

Em bé 8 tuổi tay xách em, tay cầm lon đi dọc theo hè phố để đi ăn xin, kiếm sống qua ngày. Tương lai em sẽ về đâu?

các Gia Đình Phật Tử, Thiếu Nhi Thánh Thể, Hướng Đạo mỗi lần muốn làm một buổi văn nghệ ở địa phương thì rất là khổ sở vì các trường phải chạy chọt lên xuống biết bao nhiêu là giấy tờ để được phép tổ chức. Hơn nữa mọi hoạt động của họ đều có công an theo dõi và luôn gây khó dễ.

Chiếm được miền Nam, người Cộng sản đã tìm cách trừ dập những thanh thiếu niên trẻ miền Nam, gây ra những khó khăn vô lối để giới trẻ miền Nam khó vào đại học, tìm cách làm cho họ chậm lại hầu lớp con cháu của bọn cán bộ theo kịp hầu có sự cân bằng. Hậu quả là đất nước mất đi bao nhiêu chất xám. Để che dấu những bất công họ gây ra, họ đã ngụy biện rằng “cần cù bù thông minh” để ép người ta làm hơn học. Bây giờ nhìn sơ qua thì thấy rằng giới trẻ có khá nhiều người vào đại học dễ dàng hơn những năm trước đây, nhưng nhìn lại thì đa số họ vẫn là những người trẻ con nhà giàu, con ông cháu cha, hoặc có viện trợ của thân nhân từ ngoại quốc gửi về. Trường đại học mở cổng rộng chỉ để đón những người có tiền mà thôi.

Điều không biết nên vui hay buồn là hiện giờ nhiều giới trẻ trí thức VN đang dần lãnh đạo, thay thế những tay già cằn cỗi cũ tại nhiều cơ quan. Nếu những người này ý thức được sự tồn vong của đất nước thì cả quê hương sẽ tươi sáng lên hơn, nếu không thì bọn họ sẽ có những thủ đoạn tinh vi hơn để làm giàu túi riêng của họ.

Ở Việt nam có những sinh viên sau giờ học đã đến

giúp các bạn trẻ đánh giày, bán vé số, bán dạo được học hành. Rồi cũng có những ca nghệ sĩ đi biểu diễn để kiếm tiền giúp trẻ em vô gia cư. Tại bệnh viện Điện Biên Phủ cũng có một nhóm bác sĩ nhân khoa mỗi cuối tuần lái xe xuống các vùng quê nghèo chữa bệnh miễn phí cho dân. Họ làm việc thầm lặng, thiết tha và gặp rất nhiều trở ngại. Rất nhiều người trẻ có nhiều suy tư, ước vọng cho quê hương nhưng họ đành phải bất lực.

Một ngày nào đó, nếu có dịp về, bạn sẽ gặp nhiều cảnh rất xúc động. Riêng Tí tui không thể nào quên được cảnh hai mẹ con đen đủi đang ngồi bắt chích cho nhau

ngoài đường. Hai mẹ con không nhà không cửa, dắt nhau đi ăn xin. Thỉnh thoảng bà mẹ âu yếm vuốt tóc đưa con gái của mình, tình mẹ tỏa đầy trên bàn tay thương yêu lúc ngồi bắt chích cho đứa con, Tí tui đã thấy được điều ấy. Có những cảnh rất lạ như xe mình phải thẳng gấp lại để tránh một chú bò cứ lững thững băng qua đường (có lẽ vì vậy mà người ta có câu “ngu như bò” chăng?) Nếu có đi qua những đèo Sông Pha, đèo Cả, đèo Cù Mông, hay những vườn dừa, ruộng lúa thì chúng ta sẽ cảm thấy bồi hồi trước vẻ đẹp của quê hương chúng ta mà những cảm giác đó không thể có được khi chúng ta đến những vùng thật đẹp như Yosemite, Lake Tahoe, Big Bear v.v... ở xứ người.

Nhà Việt Nam ta: Những chiếc ghe rách nát

Ra đường gặp người ăn xin thì chúng ta cho trung bình là 10 cent (tương đương 1000 đồng tiền VN). Những em bé bán hàng rong ốm o, đen đui bán những cái bánh tiêu, bánh bò, cà-rem chỉ kiếm được vài chục cent mỗi ngày. Lương một giáo viên cấp hai khoảng 20 - 30 dollars/tháng, lương bác sĩ mới ra trường 40 dollars/tháng. Một vé coi phim khoảng 75 cent, một ly nước dừa 30 cent, một tô phở 40 cent, một ly kem từ 1.5 - 4 dollars, một đôi dép 3 dollars v.v.... Qua đó ta có thể hình dung khái quát được cuộc sống của người dân như thế nào.

Ngành giáo dục có lẽ là ngành ít ai muốn xin vào nhất. Chính vì không lo chăm sóc ngành giáo dục nên số giáo viên thiếu trầm trọng. Chất lượng giáo viên ngày càng kém.

— Thầy hết còn đi dạy rồi. Bây giờ thầy chỉ dạy thêm ở nhà để kiếm sống. Tụi bay coi, thầy đi dạy cả 40 năm trời, tụi nó chỉ tính thâm niên 20 năm kể từ lúc “giải phóng” vô mà thôi. Rồi nó kêu thầy nghỉ dạy, đưa cho thầy một số tiền đủ sống 4 tháng, sau đó sống chết mặc thầy.

Vị thầy cũ ngồi cười chua chát. Nhiều thầy cô giáo cũ rất giỏi, rất tận tâm, yêu nghề cũng đành phải bỏ dạy vì đồng lương chết đói. Rất nhiều thầy cô đã bỏ dạy để lãnh số tiền thâm niên hầu có một số vốn nhỏ để xoay qua ngành khác.

Ngày người ta bỏ nước ra đi tìm tự do thì người Cộng sản cho là đồ “phản quốc”, chúng cắt hộ khẩu và không còn coi mình là người công dân Việt nam nữa. Bây giờ thì chúng gọi những người “phản quốc” xưa kia nào là “việt kiều yêu nước” hay “khúc ruột xa ngàn dặm”, và tự nhiên tròng vào cổ người ta cái “mác” công dân Việt nam trở lại, mục đích là để có thể bắt giữ người ta bất cứ lúc nào vì vẫn còn là công dân Việt. Và nếu bạn không muốn dính líu gì với họ thì bạn phải về VN để điền đơn xin từ bỏ quốc tịch VN (?).

Việt nam có cả ngàn chuyện để thấy, để nghe, để kể, để suy nghĩ. Những gì mà Tí tui nói ở trên chỉ là một phần rất nhỏ so với những đau thương đã và đang xảy ra trên quê hương chúng ta. Thời gian ở VN khá ngắn có lẽ không đủ cho Tí tui diễn tả, hay có một cái nhìn sâu hơn bằng nhiều người khác.

Ngày ra đi Tí tui đâu còn nghĩ rằng sẽ được gặp lại mẹ, lại ngoại.... Những ngày vừa qua đã trôi qua thật nhanh với tình thương yêu của gia đình, của bạn bè, thầy cô, với những chứng kiến tận mắt, dù đã nghe đã biết nhưng vẫn ngỡ ngàng, vượt ngoài trí tưởng....

Mai anh về lại quê hương

Nếu mai anh về lại quê hương
Đừng khoe áo gấm khắp phố phường
Đừng đem tiền bạc xài hoang phí
Đừng giẫm lên người chằng xót thương

Xin hãy xót thương những cha già
Từng đêm mong ngóng đứa con xa
Nhưng xác con thơ trong lòng biển
Làm sao trở lại để thăm cha!

Xin hãy xót thương những mẹ hiền
Chiều chiều ra đứng ở đầu hiên
Mong bóng con sao xa thăm thẳm
Vì nghèo nên xa cách triền miên!

Xin hãy xót thương những mối tình
Ngày đi hứa giữ tấm bằng trinh
Nhưng nay mẹ chết, cha đau yếu
Nên đành sa bước mặc nhục vinh!

Xin hãy xót thương trẻ dại khờ
Không nơi nương tựa sống bơ vơ
Miếng cơm manh áo làm sao có
Chịu kiếp lang thang, sống vật vờ!

Nếu mai anh về lại quê hương
Xin trải lòng nhân khắp nẻo đường
Gieo chút mầm thương cho dân tộc
Để người bất hạnh bớt đau thương...

• TL Mục Tím

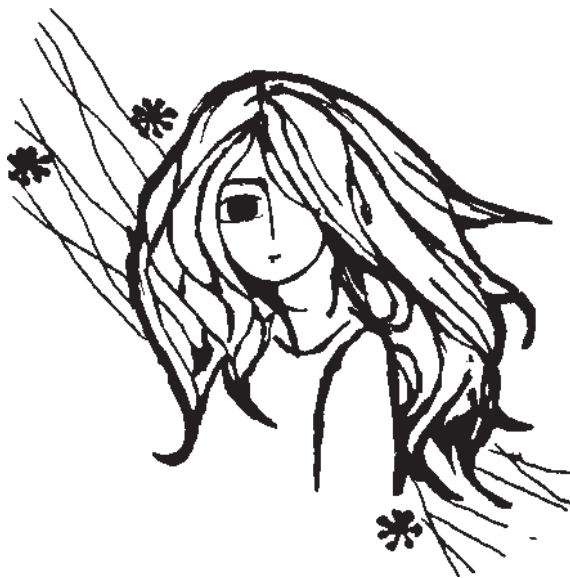
Ghét Em Lắm

Ghét em lắm này người em bé nhỏ
Mang tình anh để đùa giỡn cho vui
Anh vô tình như chú nai ngơ ngác
Cứ ngỡ rằng mình đã được em yêu

Ai bảo em hồn nhiên và cõi mở
Lo cho anh từng tí và từng ly
Quà kỷ niệm em tặng anh còn giữ
Để anh về anh tưởng nhớ từng đêm

Nhìn thấy em cùng ai trên phố vắng
Anh thần thờ đứng chết lặng từng giây
Còn gì buồn hơn khi nghe em nói
Là bạn bè nên không nhận tình anh

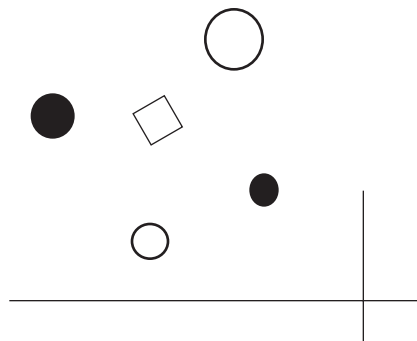
D.T.N (CSDH)

Hè Về!

Hè về có tiếng ve kêu
Với hoa tím tím rơi quanh khắp trường
Hè ơi có rõ gì không
Biết bao tuổi mộng đã qua sau hè
Hè đến rồi hè lại đi
Em đây cứ ngỡ là không có hè
Đến lúc cổng trường phải đóng
Những bóng người xưa cũng chẳng còn ai
Sân trường thật là vắng lặng
Nói sao đây khi hè đã đến rồi
Chỉ vì hè đó hè ơi!
Làm cho em phải xa người em thương!

Nguyen Bach (Cerritos College)

Thư Cầu Cứu Từ Trại Sikiew, Thái Lan

Ngày 29 tháng 5, năm 1995

Vừa qua, sáng 1 tháng 5, 1995, lúc 2 giờ tại Sikiew đã tiến hành cuộc biểu tình bất bạo động tuyệt thực (vô thời hạn) ngay tại các nhà tại Khu A biệt giam, gồm 1240 người, sau đó lên tổng số là 1400 người, nhằm phản đối:

— Việc di chuyển bắt người của Ban An Ninh trại không thông báo trước.

— Hành vi đánh đập đàn áp thuyền nhân buộc phải chụp hình lập thủ tục trục xuất hoặc cưỡng bức trả về Việt Nam.

Nguyên do vì vào chiều 25 tháng 4, 1995, Ban An Ninh trại Sikiew đã tiến vào Khu A (nơi biệt giam 1400 đồng bào chống Chương Trình Hồi Hương Có Trật Tự), gọi tên 151 người chuyển đi khỏi trại 2 km. Tại đây, từng người được gọi vào căn phòng nhỏ. Vừa bước vào cửa, thì liền bị chụp hình ngay. Ai cố tình không chụp, liền bị ông Lâm Joe, trưởng an ninh (người Thái) và các nhân viên an ninh (người Việt): Nguyễn Tấn Phòng, Trần Việt Tử, Cường, Ngọc, Thịnh... đánh đập tàn nhẫn tại chỗ. Tất cả, có 50 người (đàn ông đàn bà) gồm: nhiều người bị nội thương trầm trọng, và một ít người bị ngoại thương, dưới sự chứng kiến của ông Phadet (Trưởng Trại), ông Virat (Phó Trại), Bà Nađa (Cao Ủy Xã Hội), Cô Saijit (Cao Ủy lo hồi hương) và đồng chỉ đạo của ông Toshi (Cao Ủy trưởng ở Sikiew).

Cụ thể là anh Nguyễn Văn Thịnh, PST 5239, và anh Lê Văn Trọn, PST 1694, bị đánh đập tàn nhẫn. Nhưng anh nhất quyết không chụp hình liền bị tù giam, đánh đập

nữa, sưng mắt, vỡ mào, sưng bầm cả ngực, chấn thương nội tạng, ngất xỉu! Và chị Lương Hữu, PST 2943, bị đánh đập gây sẩy thai (thai nhi được 2 tháng rưỡi). Và những ngày sau đó: đã có 35 đồng bào tại Khu A được lệnh gọi đột xuất lên phòng An Ninh trại. Họ đã bị chụp hình lên và bị đánh đập áp buộc phải chụp hình lập hồ sơ trục xuất, hoặc cưỡng bức trả về Việt Nam như lần trước.

Tất cả 1400 người đã ngồi tuyệt thực bất bạo động suốt cả ngày lẫn đêm, và mưa gió, tinh thần hoảng sợ thao thức mất ăn mất ngủ, nên tính đến nay, đã có hơn 300 người bị ngất xỉu vì kiệt sức, được cấp cứu.

Có hai người tự vẫn, anh Nguyễn Văn Hiền, PST 8148, và chị Linh Lý Phượng, PST 9494, uống thuốc quyên sinh. Cả hai được cấp cứu.

Được biết kể từ ngày tiến hành cuộc điều tra dân số, đã có hơn 30 người bị tù giam, bị đánh đập tàn nhẫn vì tội là sách động không chụp hình làm thẻ nhân dạng.

Hàng ngàn người bị khủng bố, đe dọa, chửi bới với lời thô tục, và lệnh gọi trình diện của An Ninh trại thường đột xuất bất ngờ, chẳng kể giờ giấc ngủ nghỉ trưa, tối, khuya, và mưa gió, với mọi thủ đoạn của Ban An Ninh, vừa dụ dỗ, vừa đe dọa, và nhiều mưu lược, gây áp lực buộc thuyền nhân phải chụp hình làm thẻ nhân dạng.

Thảm trạng thuyền nhân, hãi hùng, kinh hoàng đời tỵ nạn!

1400 thuyền nhân tại Khu A biệt giam trong tổng số 5200 người (trong đó có 400 trẻ em) đang trong

tình trạng đói, khổ, vì không có shop bán thực phẩm và không có đường thư tín và mọi sinh hoạt khác bị cô lập hoàn toàn.

Nơi Khu A này, mãi tới nay vẫn còn cuộc biểu tình bất bạo động. Sự sinh sống hiện đang tồi tệ, thê thảm. Hơn ngàn người sức khỏe xuống cấp trầm trọng, kiệt quệ. Họ chỉ còn da bọc xương, nếu chậm trễ giải cứu có thể đi đến cái chết tập thể!

Thật là cảnh bi đát, khốn nạn. Họ đang thống thiết kêu cứu. Họ đang tìm tự do dù phải bằng nước mắt và máu, kể cả hy sinh mạng sống.

15 tăng ni và 1400 thuyền nhân cương quyết không chụp hình làm thẻ điều tra dân số, chống hồi hương có trật tự mà Cao Ủy Tỵ Nạn và chánh quyền trại Sikiew khép tội là chống, không thi hành luật pháp Thái Lan, “sẽ bị trục xuất hoặc cưỡng bức trả về Việt Nam” theo lời tuyên bố của ông Trưởng Trại Sikiew, Ông Phadet, vào ngày 26 tháng 3, 1995 tại phòng An Ninh trại Sikiew.

Kính mong cộng đồng hải ngoại khẩn cấp can thiệp nhằm chặn đứng hành vi vô nhân đạo, vi phạm nhân quyền, xúc phạm thô bạo nhân phẩm thuyền nhân của Cao Ủy Tỵ Nạn và Ban An Ninh trại Sikiew.

Kính mong các hệ thống truyền thông đại chúng, như truyền thanh, truyền hình, báo chí phổ biến nhằm vận động dư luận nơi hải ngoại lên án và can thiệp.

Một tu sĩ Phật Giáo

Kèm đây là kháng thư gửi Đại Sứ Thái Lan để phản đối hành động dã man của lính Thái đối với người tỵ nạn Việt ở trại Sikiew. Xin quý vị ký tên và gửi đi gấp. Nếu chúng ta lên tiếng đồng loạt thì có thể tạo áp lực để Thái Lan nường tay đối với đồng bào của chúng ta. Xin quý vị vận động cộng đồng địa phương và các người quen cùng làm.

June 20, 1995

His Excellency Manaspas Xuto
Ambassador to the USA
The Embassy of Thailand
1024 Wisconsin Ave.
Washington DC 20007
Fax: 202-944-3611

Dear Ambassador Xuto:

We are writing to express our most serious concern about the recent violent incidents in Sikiew Camp, Thailand. Reportedly, some 1,500 Vietnamese asylum seekers are being incarcerated in a crowded quarter and denied of basic services because they have refused to sign up for repatriation. On April 25 the camp authorities took 200 persons away from the camp and brutally assaulted them, causing serious injuries to a number of them, including women.

We understand that your Government is eager to clear the camp. However, violence and physical abuses will only cause more suffering to the asylum seekers and tarnish the good image of your country. Thailand has shown generosity towards Indochinese refugees for the past two decades. The same generosity can bring about a humane and dignified resolution to the current problem.

We urge your Government to release the 1,500 asylum seekers being incarcerated in Section A of Sikiew Camp and to refrain from using force or violence against them.

Sincerely,

Phóng Sự — Camp Pendleton — Ngày Trở Về 20 năm tị nạn 75–95

Thành phố Lều —
ngôi nhà tị nạn đầu
tiên của người Việt
trên đất Mỹ

Chiếc trực thăng
cuối cùng đã
bốc người Việt
tị nạn đã bay
tới Ngày Trở Về
Camp Pendleton
đậu sau khán
đài cờ Mỹ và
Việt Nam

Hàng chục anh chị em
sinh viên, thiện nguyện
viên trẻ đã làm việc liên
tục trong vòng một tháng
để thực hiện Ngày Trở
Về Camp Pendleton

Tất cả mọi người trong ban tổ chức chụp hình lưu niệm với các chiến sĩ Thủy Quân Lục Chiến tại Camp Pendleton

TNS. — Lần đầu tiên tổ chức Ngày Trở Về Camp Pendleton sau 20 năm tị nạn Cộng Sản tại Mỹ, Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam miền Nam Cali đã thực hiện vào ngày thứ bảy, 24 tháng 6, 1995, với tâm nguyện bày tỏ lòng tri ân đến những chiến sĩ Mỹ-Việt và đồng bào ruột thịt đã hy sinh, bỏ mình trên biển cả – rừng sâu cho lý tưởng tự do. Chương trình ghi nhận rất phong phú với nhiều ca sĩ, nghệ sĩ đóng góp cùng với các hội đoàn và các hội sinh viên, học sinh tham dự. Nhờ thời tiết tốt đẹp, hơn bốn ngàn đồng bào từ xa như San Jose, San Diego đã về tham dự. Nhiều gia đình đã mang thế hệ thứ hai, các bạn trẻ tuổi từ 20 trở xuống, về thăm và ghi lại dấu kiện lịch sử trong cuộc đời tị nạn. Một vài món quà lưu niệm đáng nhớ là những chiếc áo T-shirt do ban tổ chức thực hiện với một hình ảnh ghi nhận lại 20 năm cộng đồng tị nạn tại Mỹ, những chiếc bánh có hình cờ Việt Nam Cộng Hòa.

Nhiều sáng kiến mới lạ do các anh chị em trẻ trong ban tổ chức thực hiện như làm tờ chương trình với màu cờ quốc gia Việt Nam Cộng Hòa, sau sân khấu là hai cờ lớn bong bóng màu cờ Mỹ và Việt Nam. Được hỏi tại sao thì được anh chị em cho biết vì lý do ngoại giao, bộ tư lệnh

Camp Pendleton đã không cho treo cờ Việt Nam Cộng Hòa. Sự tổ chức của ban tổ chức khá chu đáo với các bảng chỉ dẫn, các anh chị làm việc đều mặc áo có huy hiệu và sẵn sàng giúp đỡ quý đồng hương tới tham dự. Phần triển lãm hình ảnh đã thu hút rất nhiều đồng bào tới xem qua các tác phẩm của Thái Đắc Nhã, Lê Văn Khoa, Hồ Đăng, Lại Hữu Đức, Tôn Lập, v.v...

Trong phần chót của tờ chương trình Ngày Trở Về Camp Pendleton, người tường thuật ghi lại được những hàng chữ Anh-Việt rất xúc động: “In commemoration of the Black April — April 30, 1975 — the fall of Saigon, this Camp Pendleton: Operation Homecoming is dedicated to all those Vietnamese and American who have sacrificed their lives to fight for human rights and freedom in Vietnam so that we, their children, could have a better future...” — Trong sự tưởng niệm đến Tháng Tư Đen, ngày 30 tháng Tư, 1975, ngày mất Saigon, chương trình Ngày Trở Về Camp Pendleton được thực hiện để ghi ân đến những người Việt và bạn đồng minh đã hy sinh cho lý tưởng tự do và nhân quyền Việt Nam, mà nhờ đó, những người tuổi trẻ sau này, con cháu của họ mới có được một tương lai tươi sáng...

ĐẠI HỘI KẾT THÂN SINH VIÊN KỲ II tại BẮC CALI

Lễ chào quốc kỳ trang nghiêm

TNS — Trong 2 ngày 27, 28 tháng 5, 1995 vừa qua, Đại Hội Kết Thân Kỳ II với chủ đề Đường Việt Nam, được tổ chức với sự tham dự của ban chấp hành Tổng Hội Sinh Viên Nam Cali và ban chấp hành Tổng Hội Sinh Viên Bắc Cali, cùng với sinh viên các trường đại học thuộc miền Nam Cali như: UCLA, Fullerton, UC Riverside, San Bernadino, Pomona, Long Beach, San Diego... và sinh viên các trường thuộc miền Bắc Cali như: San Jose, Stanford, De Anza, Evergreen, Berkeley, Hayward, West Valley...

Chương trình sinh hoạt bắt đầu bằng buổi sinh hoạt ngoài trời tại bãi biển China Beach thuộc vùng bán đảo Monterey vào sáng Thứ Bảy. Đây là dịp các anh chị em sinh viên tìm hiểu kết thân qua các sinh hoạt cộng đồng. Tối hôm đó là buổi sinh hoạt văn nghệ dân tộc, và phần đóng góp chia sẻ những tâm tình của thanh niên, sinh viên Việt Nam trong bối cảnh hiện tại của đất nước, cùng quyết tâm của giới trẻ trong những nhiệm vụ xây dựng cộng đồng, phát huy văn hóa dân tộc và yểm trợ cho công cuộc đấu tranh nhằm mang lại tự do dân chủ cho Việt Nam.

Sáng ngày Chủ Nhật 28/5/1995, các sinh viên Việt Nam đã tập họp tại Kỳ Đài Việt Nam để tham dự lễ chào Quốc Kỳ đánh dấu 20 năm đất khách quê người, nhưng vẫn kết hợp đấu tranh để mang lại dân chủ tự do

cho 72 triệu đồng bào trong nước.

Cũng trong dịp này, một lá cờ vàng ba sọc đỏ do đại diện THSV Bắc Cali chuyển giao đến THSV Nam Cali để ghi dấu tấm lòng son sắt cùng hương về tổ quốc và quyết tâm đoàn kết đấu tranh cho một Việt Nam tự do dân chủ và độc lập dân tộc.

Đại hội kết thân sau đó được kết thúc bằng buổi du ngoạn, chụp hình lưu niệm tại vùng thung lũng Napa (Bắc Cựu Kim Sơn), và thăm vùng đồi núi Santa Cruz. Các bạn sinh viên sau đó chia tay và hẹn gặp nhau trong kỳ trại hè Non Sông sẽ được tổ chức vào hạ tuần tháng Bảy này.

Trao quốc kỳ lưu niệm giữa đại diện Bắc và Nam Cali

HÓA CHẤT TRONG LÚA GẠO

Gạo là một trong các ngũ cốc, về phương diện thực phẩm, nó có cùng giá trị với khoai tây, nhưng đối với Âu-Mỹ, gạo là thức ăn phụ, thường ở đây mọi người tiêu thụ nhiều gạo trong các tháng đầu năm, khi khoai tây tồn trữ từ năm trước gần hết trong khi đó khoai đầu mùa chưa thu hoạch được hay đôi khi khoai bị hư đi.

Những chất độc hại có trong gạo đến ngày nay chưa được nghiên cứu đầy đủ. Thật sự nó chứa một số lớn kim loại nặng và nồng độ của nó tùy thuộc ở loại gạo. Đó là chất diệt trừ sâu bọ và chất trừ cỏ dại được xịt vào lúa mà các cuộc phân tích đã chứng minh được, các chất này tùy loại có nồng độ khác nhau ở các nước khác nhau trên thế giới.

Ngoài ra một số nước sản xuất gạo còn dùng DDT một cách không lo lắng gì cho hậu quả; cũng như chất trừ cỏ dại, những chất này ngày nay ở Âu Mỹ đã cấm dùng.

Ở Việt Nam, gạo là ngũ cốc chánh trong mỗi bữa ăn; trong mọi gia đình.

Ở Việt Nam chúng ta có nhiều loại gạo khác nhau tùy hình dạng của hạt như: gạo tròn, gạo dài, gạo ba trắng (tức là mùa chỉ ba tháng), gạo dẻo, gạo nếp,... có gần hai mươi loại khác nhau. Trong đó gạo mất tiên và thơm ngon khi nấu là gạo nanh chôn, hay gạo nàng hương Chợ

Đào, chợ Kiến ở Long An rất nổi tiếng, đa số người Nam ai cũng biết!

Ở Âu Mỹ, gạo là ngũ cốc được mọi người tiêu thụ sau lúa mì và bắp.

Lịch sử của lúa gạo:

Không ai biết rõ gạo xuất phát từ đâu và có từ bao giờ. Nhưng có thể đầu tiên nó mọc hoang, được cất đem về nhà và được ăn bởi những người Đông Nam Á Châu trước đây nhiều ngàn năm. Nhiều nhà khảo cổ đã tìm thấy nhiều bằng chứng cho thấy người ta trồng gạo lúa làm thực phẩm khoảng 5000 năm trước Chúa giáng sinh tại Nam Trung Hoa, Bắc Thái Lan, Lào, Việt Nam. Từ đây gạo lúa được lan rộng ra đến Bắc Trung Hoa, Nhật Bản và Đại Hàn; đến hướng Tây Ấn Độ và tới Nam Dương. Các thương gia và các nhà thám hiểm mang gạo từ Á Châu đến các phần khác trên thế giới. Sự trồng lúa lan rộng đến Persia (Iran) và Syria khoảng 300 năm trước Chúa giáng sinh. Những người Âu Châu lần đầu tiên biết được lúa gạo do từ lính Hy Lạp đi theo Alexander the Great trong cuộc viễn chinh đến Ấn Độ năm 329 trước Chúa giáng sinh lúa gạo mới được trồng tại Âu Châu.

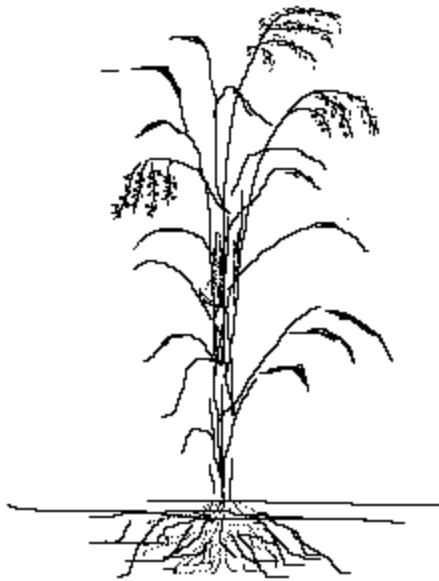
Gạo được mang từ Tây Ban Nha sang Ý vài trăm năm sau và từ đó lan rộng khắp Đông Nam Âu Châu. Các nhà thám hiểm Tây Ban Nha

nhập cảng gạo đến Tây Ấn Độ và Nam Mỹ Châu trong các chuyến du hành năm 1400, 1500, 1600.

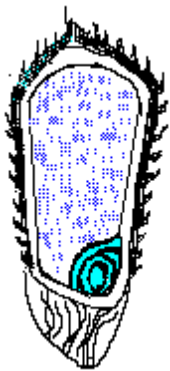
Gạo đến các thuộc địa Mỹ Châu trong năm 1600. Người thuộc địa đầu tiên trồng lúa với tính cách thương mại ở Nam Carolina năm 1685. Gạo rất thịnh hành ở Carolina và Georgia. Sau cuộc nội chiến Civil War (1861-1865) sự sản xuất gạo được dời xuống hướng Tây. Năm 1900, nông trại ở Louisiana đã trồng khoảng 70% gạo của Hoa-Kỳ.

Gạo trở thành loại ngũ cốc chánh, thu hoạch với số lượng lớn ở California đầu năm 1900.

Năm 1960, chánh phủ và tư nhân hợp tác thành lập tổ chức có tên là International Rice Research Institute ở Phi Luật Tân. Viện này có nhiệm vụ làm tăng sự sản xuất gạo cũng như cố gắng thúc đẩy sự tăng sản xuất thực phẩm ở các nước mở mang. Những cố gắng có kết quả này rất quan trọng, là một phần trọng yếu để giúp cho những hoạt động của việc này; mà ta gọi là “cuộc cách mạng xanh”. Năm 1960, các nhà nghiên cứu của viện đã phát triển thêm các loại lúa mới sản xuất nhiều hạt hơn loại cũ, đặc biệt là không cần dẫn thủy nhập điền. Thường cây lúa nguyên thủy rất cao, gầy dễ ngã và làm hư bông lúa đi. Loại lúa mới, cây lúa ngắn hơn thân mập hơn và ít khi ngã xuống nước hơn. Từ năm 1960, các nhà khoa học đã phát triển thêm nhiều loại khác tốt hơn về tính kháng lại các bệnh và côn trùng và có thể phát triển ít cần phân bón. Ngày nay, nông trại ở các nước mở mang tăng việc sử dụng máy móc trong việc cày đất và các công việc khác mà trước đây dùng tay. Máy điện não giúp cho chương trình sản xuất của nhà nông và kiểm soát sự dẫn nước vào ruộng, đặc biệt ở các nước mở mang.

Cây lúa thuộc gia đình Gramineae. Cây lúa Á Châu có tên là *Oryza Sativa*, cây lúa Phi Châu có tên *Oryza Glaberrima*.

Hạt lúa cắt ngang

Sự trồng lúa:

Như chúng ta đã biết, hầu hết lúa được trồng ở các nước nhiệt đới và bán nhiệt đới với nhiệt độ khoảng 25C-30C, với điều kiện là nước phải đủ cho nó vì cây lúa cần nước rất nhiều để tăng trưởng. Thường nước phải ngập qua khỏi gốc lúa gần đến ngọn nhưng phải thấp hơn; như thế sự tăng trưởng của nó mới được hoàn toàn.

Ở vùng Bốn ngày trước chúng ta có loại lúa xạ, đó là loại lúa thích ứng với khí hậu ở đây, nhất là khi

nước dâng lên cây lúa cũng tăng trưởng nhanh theo để khỏi chết! Đặc biệt là loại gạo dẻo, gạo nở khi nấu, cây lúa cần đất bùn khoảng 15-30cm và bùn coi như là chất dinh dưỡng của cây lúa loại này!

Tùy theo loại lúa và điều kiện khí hậu, vụ mùa lúa kéo dài từ 3 đến 9 tháng, sau đó ruộng được để khô trở lại. Sau khi gặt lúa; người nông dân cho “trâu đập” hay “đập bồ” để lấy lúa riêng khỏi rơm (thân cây lúa khô đã cắt), đem phơi khô và cho vào máy để biến thành gạo, tức là bỏ lớp trấu đi!

Như vậy hạt lúa sau khi cho vào máy chà hay cho vào máy xay tay ta được các phần sau:

- Hạt gạo là phần chánh dùng làm thực phẩm cho con người

- Cám gồm loại trắng mịn gọi là cám giã và phần to hơn và màu xám gọi là cám xay; dùng để làm thức ăn cho heo. Cám là phần ngoài của hạt gạo.

-Trấu: là phần ngoài cùng của hạt lúa.

Do đời sống văn minh không như 50 hay 100 năm trước đây; gạo xay để mất lớp mỏng màu bạc ngoài cùng là lớp chứa đản bạch, sinh tố và hậu quả của sự thiếu sinh tố B này ở Đông Á Châu là gây ra bệnh phù thũng (Béri-Béri).

Các loại gạo và thành phần của gạo trắng:

- Khoa học gia chia gạo ra khoảng 20 loại khác nhau. Tuy nhiên có hai loại gạo chánh được trồng là gạo Á Châu và Phi Châu. Gần đây tất cả gạo trồng là gạo Á Châu. Một ít gạo Phi Châu được mọc ở Tây Phi Châu ngày nay.

Gạo Á Châu chia làm ba nhóm chánh:

- Indica rice mọc ở Ấn Độ và các nước nhiệt đới.

- Japonica rice trồng ở vùng khí hậu lạnh hơn như Trung Hoa, Nhật, Đại Hàn, cũng trồng tại Âu Châu, Bắc Mỹ, Úc Châu.

- Javanica rice trồng tại Nam Dương.

Trong thị trường người ta phân biệt gạo ra ba loại tùy hình dạng của nó: gạo hạt ngắn, trung bình và hạt dài.

Giá trị thực phẩm của gạo trắng:

Carbohydrate là các chất có C,H,O,N như tinh bột...Fat là chất béo. Protein là đạm bạch. Ash là tro. Ngoài ra gạo còn chứa sinh tố B1: 4.1 ppm; sinh tố B2: 0.91 ppm; Nicotinamid: 5.2 ppm; muối khoáng 1.2 gram/100 gram gạo.

Như vậy nếu so sánh thành phần giữa khoai tây và gạo ta thấy gạo cho nhiều calories hơn, chứa nhiều khoáng chất hơn; nhưng riêng sinh tố khoai tây có nhiều sinh tố hơn. Về giá trị diet khoai tây trội hơn gạo.

Bên cạnh là ngũ cốc chánh hàng ngày, gạo còn được làm bột gạo hay bột nếp bằng cách ngâm nước và xay ra để làm bánh.

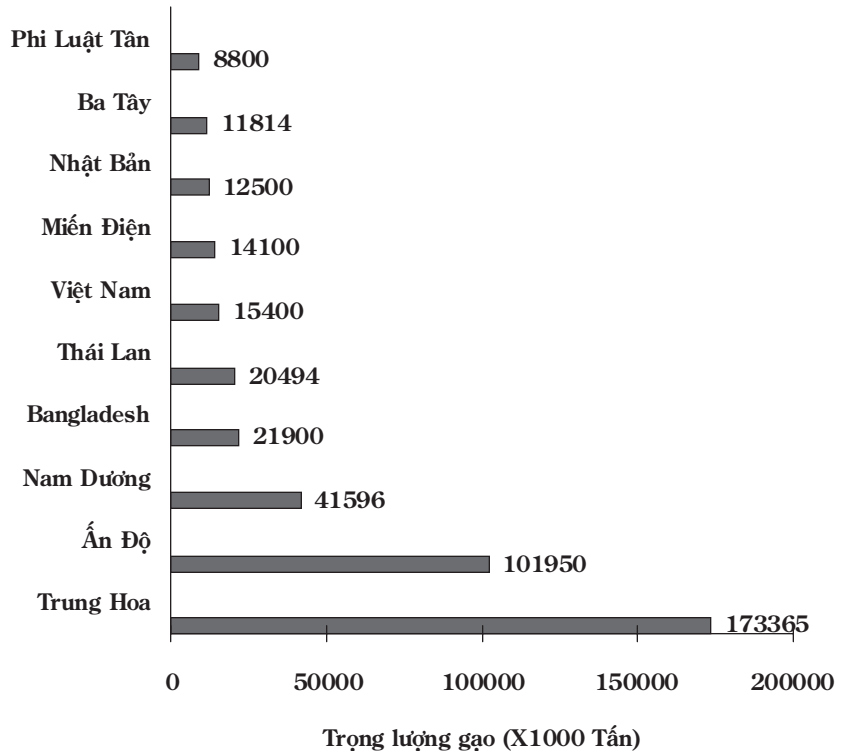
Nhiều nước trên thế giới làm rượu từ gạo qua lên men như rượu Sake ở Đại Hàn hay Nhật, hoặc chế Bier. Ngoài ra người ta còn làm rượu bằng phương pháp cất như rượu đế ở Việt Nam, rượu mạnh (Arrak).

Khi xay lúa, vỏ ngoài là trấu cũng được dùng cho nông nghiệp hay kỹ nghệ. Thí dụ trấu dùng làm chất độn khi đóng thùng gỗ hàng vì nó nhẹ, hay làm chất cách nhiệt (vách, trần nhà). Ở Việt Nam dùng trấu để nấu bếp. Hay nhà nông dùng trấu để bón phân cho đất được màu mỡ thêm (vườn được cuốc lên trước tháng tư, cho trấu vào; đốt un cho cháy chậm; sẽ là phân tốt cho mùa sắp tới, thí dụ trồng mía hay các loại cây khác). Riêng cám như nói trên dùng làm thức ăn cho heo hay dùng trong kỹ nghệ chế xà phòng.

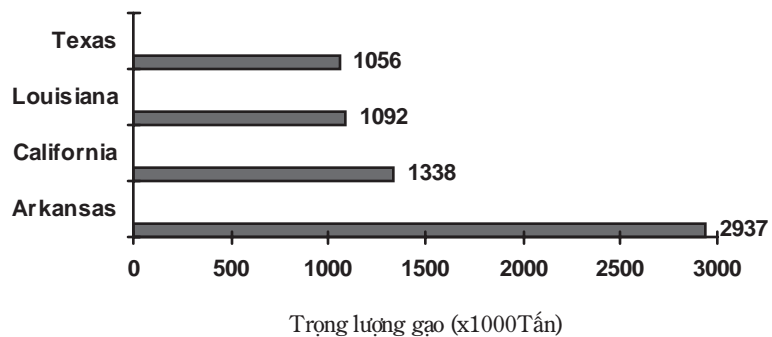
Và sau khi gặt, cây lúa khô gọi là rạ, được dùng làm chổi; hay làm giấy cho thuốc hút, như trong các nước kỹ nghệ. Ở nước ta rạ được cất làm phân hay ủ để làm nấm rơm.

Như vậy từ cây lúa đến hạt lúa, tất cả các phần tử không có phần nào là bỏ đi cả mà chúng ta dùng trở lại hết cho cuộc sống hằng ngày.

Sự Sắp xếp về lượng sản xuất gạo (theo tấn trong 1 năm)

Sự sản xuất gạo ở Mỹ (Tấn/năm)

Từ thiên nhiên các chất độc hại đối với người ở gạo tương đối ít. Thật vậy, cũng như rau cải hay ngũ cốc khác, gạo có chất hãm phân hóa tố như Trypsin, nhưng chất này mất hoạt tính đi bởi nhiệt cũng như chất

Protease. Và chất này cũng có thể gây ra phản ứng dị ứng khi ăn vào.

Kim loại nặng:

Trong bảng dưới đây ta so sánh nồng độ kim loại nặng khác nhau ở

khoai tây, ngũ cốc (gạo) và số lượng cho phép theo tổ chức y tế quốc tế (World Health Organization — WHO) tính bằng microgram ($\mu\text{g} = 10^{-6}$ gram) cho đầu người/1 tuần.

So sánh các kim loại nặng, thủy ngân là vấn đề có ý nghĩa lớn đối với gạo, số lượng nhỏ vào cơ thể ở độ từ 14 đến 380 microgram/kg (cách 27 lần). Nguyên do chánh của kim loại này là xa lộ lưu thông; do đó gạo ở Ý có thể không tốt lắm và ngược lại gạo Thái Lan chưa hẳn xấu. Thường ta phải để ý đến nguyên do gây ra; thí dụ ngày xưa gạo có tính chất tốt, đồng ruộng có hệ thống thoát nước thường xuyên; nhưng nay tính chất giảm xuống vì các chất cặn bã do kỹ nghệ thoát ra vào gạo và độc đối với con người!

Độ chứa kim loại nặng các mẫu gạo trong microgram cho mỗi ký lô

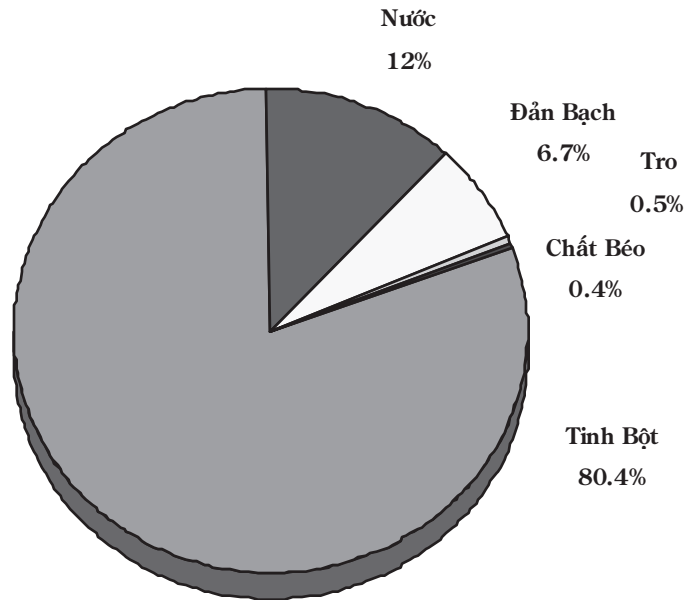
nn = không đáng kể; trị số trên chỉ tương đối, ở các mẫu gạo. Lượng Cadmium chứa từ 3 đến 36 microgram (trong mỗi ký lô) (cách 12 lần.)

Đôi khi các cánh đồng lúa được thông từ nước sông vào như rau cải và các ngũ cốc khác; nhưng vì bón phân phosphate nen cadmium có trong hạt lúa. Kỹ thuật ngày nay tìm cách ngăn chặn không cho kim loại nặng vào gạo, nhưng câu hỏi đặt ra là đối với người sử dụng thì như thế nào; khi lượng cadmium vẫn có trong ngũ cốc và đó là cái tai hại cho người tiêu thụ.

Nhiều loại gạo vì lý do thẩm mỹ, muốn cho hạt có vỏ bóng nên đã lấy hết lớp vỏ mỏng đầy dinh dưỡng đi như các loại gạo dài, nâu ở Mỹ, gạo nấu nửa chừng (Parboiled), Blue Belle, gạo nấu được nấu nửa chừng (USA), hay gạo tròn (USA).

Gạo vỏ được chà phân nửa của Italy cho một lượng cadmium cao cho cơ thể ta và làm cho cơ thể yếu đi nếu tiêu thụ một thời gian lâu! Gạo bán trong các tiệm Diet đặc biệt còn lớp vỏ mỏng ngoài cũng chứa kim loại nặng; tuy rằng loại gạo này có giá trị cao. Thường thường khi tiêu thụ gạo chưa chà bóng (còn lớp vỏ

mỏng); nếu gạo không có bón phân; nhưng vấn đề dán nhãn trên túi gạo là gạo hoàn hảo cũng phải nghĩ lại; vì đó là trái với thực tế! Nhưng ngược lại gạo đã chà bóng chưa hẳn là gạo tốt không có kim loại nặng! Hiện nay trong các siêu thị ở Mỹ ta có các loại gạo như sau: Water Maid, Mahatma, Lady Lee, Comet, Uncle Ben's, Farmhouse, Minute, đó là gạo tại Hoa Kỳ. Trong các

siêu thị Việt Nam; thường gạo được nhập cảng từ Á Châu như Thái Lan.

Điều cần biết khi nấu gạo:

Gạo tốt nhất là gạo còn lớp vỏ mỏng ngoài (chưa chà bóng qua máy) vì nó chứa nhiều chất biể dưỡng nhất là sinh tố B1; có thể mua ở các nhà bán đặc biệt gạo Diet hay “sinh học” Bio.

Người Việt Nam ta thường mua gạo từ Á Châu để ý xuất xứ; khi nấu nước vo gạo nhiều lần và bỏ đi không được dùng để nấu nướng gì khác; vì gạo gốc Á Châu đáng ngại nhất là chất diệt trừ côn trùng, muỗi, sốt rét là DDT.

Mua gạo ở các nước Âu Mỹ để ý lượng chất độc chì, thủy ngân, cadmium và thành phần gạo nếu có ghi trên túi gạo.

Hungtinton Beach

01/10/95

Những Giây Phút Khó Quên

Viết sau ngày thi, memento tặng các bạn nào còn đang đi học và làm biếng như TD.

Một năm học đầy lo âu và ác mộng rồi cũng trôi qua, chỉ để lại cho tôi những phút rùng mình khi hồi tưởng lại những ngày cuối niên khóa. Bạn có biết tôi đã khổ sở đến mức độ nào không? Nếu bạn muốn, tôi sẵn sàng kể bạn nghe.

Theo thuyết nhà Phật, “gieo nhân nào sẽ gặt quả nấy”, có lẽ cũng vì thế mà tôi đã phải sợ hãi khi phải “gặt” cái quả “hổng hiểu gì cả” khi trót ham vui mà gieo cái nhân “hổng chịu học” ngay từ dạo đầu niên học. Bạn có thông cảm với tâm trạng của tôi chút nào không vậy?? Kể thì chắc bạn không chịu tin, chứ lúc đó, tim tôi nhảy theo điệu Disco đến 10001 nhịp một phút lận, tay chân tự động lạnh xấp xỉ 0°C làm bọn bạn bè của tôi cứ quỳnh cả lên. Chỉ thiếu một chút nữa là đã gọi 911 rồi đó bạn ơi. May mà tôi chợt nhớ ra là còn đến gần một tuần nữa mới thi mà, lo chi cho sớm chứ hỉ. Một tuần có đến bảy ngày, một ngày có 24 giờ, một giờ có 60 phút, một phút 60 giây. Như vậy, tôi còn những hơn sáu triệu giây để học bài thì cũng hổng đến nỗi nào. Nghĩ ra điều này xong, tôi lập tức có đủ phong độ để dạo phố Tàu một lần trước khi bước chân vào con đường tu hành.

Nhưng trời lại chẳng chiều lòng người, cái nhân “đi chơi” bữa đó vừa gieo xong, đã được nhận ngay cái quả “bị bệnh gần chết” vào ngày hôm sau. Thật là đau lòng khi phải bỏ phí gần 90,000 giây cho cái quả “bị bệnh” khó ưa này. Tôi bèn tự an ủi là còn đến hơn 5,000,000 giây nữa, vẫn còn kịp giờ mà nhỉ. Đến chừng

giở “outline” ra, mới giật mình. Ông trời có xuống mà coi, sao môn nào cũng phải học đến mười mấy “chapter” lận. Mà những bài phải học sao lại có vẻ là lạ thế nào đó, hình như tôi chưa từng thấy qua (vì chưa từng đọc “textbook”) và cũng chưa từng nghe ai nhắc đến (nếu tôi nhớ không lầm, thì tôi đã vào “lecture” được đến hai hay ba lần chi đó lận mà). Phen này có lẽ tiêu tùng sự nghiệp thật rồi, bạn ạ.

Thôi thì cứ ráng học theo kiểu “nước lự” xem sao, họa may vẫn còn kịp giờ. Tôi liền học lung tung cả lên, cứ vài nghìn... giây cho môn này, rồi lại vài nghìn giây cho môn khác. Kết quả, sau nửa ngày siêng năng tu luyện, tôi đã hoàn toàn... “tẩu hỏa nhập ma” rồi, bạn ơi. Môn này lộn sang môn kia, đầu óc cứ rối tung cả lên.

Tôi liền quay sang cách học “đối phó” cho hợp thời hơn. Thế là tôi cứ ngồi bó gối xem phần nào có vẻ bị tra hỏi trong kỳ thi thì học kỹ kỹ một chút, phần nào có vẻ không bị hạch hỏi thì cứ tự nhiên mà xếp sang một góc cho tiện việc sổ sách. Thế là tạm ổn rồi bạn nhỉ. Coi vậy tôi cũng “thông minh” đấy chứ, hèn chi mà bọn em tôi cứ khen tôi là “thông minh đột xuất, ngu thường xuyên” hoài à.

Một ngày trôi qua nhanh hơn tốc độ tên lửa mà tôi lại lỡ học theo vận tốc rùa bò. Thật là lo đến quên cả bệnh luôn bạn ạ. Tôi định “học ngày không đủ, tranh thủ học đêm” nhưng khổ một nỗi là tính lười đã bén rễ trong tôi, nên cái miệng cứ ngáp lia lịa, hai mắt lại đòi đình công.

Hôm sau, tôi xoay sang học theo kiểu “cấp tốc”, như vậy chắc ăn hơn. Cứ giải đề thi trước nếu chưa

hiểu thì mới “nghiên cứu” sách vở sau. Vừa học lý thuyết, vừa giải đề thi theo kiểu “học đi đôi với hành” thì phen này chắc chắn là rớt, ý quên, đậu rồi, đúng không nè? Nghĩ sao là đem áp dụng liền. Nhưng chỉ sau vài trăm... giây, tôi chợt nhận ra là tay thì cứ lật lia chia quyển sách mà tờ giấy để giải bài thì vẫn cứ trắng tinh, thế mới lạ chứ.

Thôi thì đành trở về cách học “cổ điển” vậy. Cứ học lý thuyết rồi mới làm bài tập, xong xuôi mới bắt tay vào giải đề thi. Cách này thì có vẻ hợp lý nhất, chỉ khổ một điều là: Thì giờ thấm thoát thoi đưa. Nó đi, đi mất, có chờ đợi ai. Bài nào cũng thiệt là dài. Học hoài, học mãi, cả ngày vẫn chưa xong. Cho nên nếu cứ tà tà mà học theo kiểu này, có lẽ đến tết Congo mới xách tập đi thi được. E rằng khi đó thiên hạ đã thi xong từ mấy kiếp rồi đó nha.

Bạn có thấy tội nghiệp cho hoàn cảnh của tôi lúc đó chút nào không? Cứ phải vừa học, vừa liếc chừng cái đồng hồ thì còn lòng dạ nào mà học được chứ? May mà tôi vẫn còn nhớ nằm lòng câu “thì giờ là vàng bạc” nên đã tiết giảm thì giờ dành cho việc ăn uống đến mức tối thiểu rồi đó nghen. Một ngày trừ những lúc ăn lật vạt ra không kể, tôi chỉ còn ăn có 4 bữa thôi, bạn à. Vậy mà cũng chẳng đủ thì giờ để học nữa chứ, thiệt kỳ ghê nơi.

Rồi ngày tử hình cũng đã đến, tôi ráng lấy hết can đảm bước chân lên đoạn đầu đài, ý quên lại nói sai nữa rồi, lên xe bus đi thi mới đúng chứ. Tôi ráng vận dụng hết các cơ ở mặt để tạo thành một nụ cười thật tươi lấy hên, dù thật sự trong bụng đang run rẩy sợ luôn đó. Khổ một nỗi là chữ nghĩa cứ va chạm nhau lia lịa trong đầu tôi, nên cứ rơi rớt lần lần trên đường từ nhà đến trường. Kết quả, tôi chỉ còn mang được một phần ba cái kiến thức vốn đã rất ư là khiêm nhường so với những điều cần phải biết cho kỳ thi. Khỏi phải kể lẽ dài dòng thì chắc bạn cũng tự đoán ra được cái kết quả của lần thi đầu tiên rồi hỉ?

Ngày tiếp theo cũng chẳng có chi đáng để khoe khoang. Bạn cứ thấy cái mặt như bánh bao chiều của tôi cũng đủ rõ rồi chứ. Tôi đành tự an ủi là sẽ ráng gỡ lại ở mấy môn còn lại, đời còn đẹp, lo làm chi cho bí xì mặt mày. Biết đâu tôi lại lấy toàn “perfect” mấy môn còn lại thì sao, đúng không, chắc là sẽ hù cho thiên hạ hết hồn hết vía luôn đó nghen.

Thì giờ tính ra cũng chẳng còn bao nhiêu nữa, thế là tôi cứ ào ào mà học. Chẳng qua là đã có kinh nghiệm “mồ hôi và nước mắt” ở mấy bài thi trước rồi. Phen này hồng đậu thì chắc chắn rớt, hồng còn đường nào

khác nữa mà lựa chọn. Ai dè, lại đoán y chóc, rớt nữa rồi, bạn ơi. Thật là khổ cho thân tôi, bài thi có năm bài hà, mà có đến bốn bài... rưỡi, tôi hồng biết làm. Rầu quá đi thôi, ông trời ui.

Buồn quá, tôi bèn định tự tử cho xong chứ còn mặt mũi nào mà nhìn thiên hạ nữa. Thế nhưng có lẽ số tôi còn nặng nợ trần, nên đã mất phen đập đầu vào... gối mà hồng chết được, lại còn ngủ một giấc thật ngon nữa chứ, lạ ghê chưa?? Thật là tai hại bạc triệu vì cái vụ tự tử hụt này, vì tôi lại bỏ qua thêm mấy chục ngàn giây quý báu nữa rồi.

Sau đó, tôi bèn quyết định tự chuộc lỗi bằng cách học hành chăm chỉ hơn. Có lẽ học theo lối... “Mỹ” chắc học dễ dàng hơn. Nửa ngày nữa lại trôi qua, tôi cứ việc vừa học, vừa nhâm nhi, nhắm nháp thức ăn cùng nghe nhạc. Kết quả thật là khả quan theo chiều hướng ảm thực và bi quan theo chiều hướng học hành. Hay nếu nói đơn giản hơn thì bao tử đầy nhóc thức ăn, đầu thì chứa đầy nhạc đến nỗi chẳng còn một khe hở cho chữ nghĩa chui vào nữa. Biết làm sao bi chừ hờ bạn?? Học cách này không xong, cách khác cũng hồng được. Làm sao đây?? Tim tôi lại bắt đầu nhảy Lambada, tay chân lại run rẩy như đang lên cơn sốt rét.

Tôi xin mạn phép bạn không kể rõ thêm vào chi tiết những môn còn lại vì kết quả không khả quan hơn chút nào mà e rằng có khuynh hướng còn thêm thảm hơn trước nữa, mới khổ chứ. Nhắc lại càng nhiều, chỉ càng làm đau lòng cho tôi mà thôi, nói đại, nhờ tôi lại đại dột mà tự tử nữa thì sao. Mấy tiệm ăn ở Toronto này chắc sẽ sập tiệm hết thì buồn lắm đó, bạn à. Bạn chỉ nên thông cảm dùm nỗi đau khổ tôi đã trải qua những phút giây đó mà thôi, chỉ vậy thôi, bạn đồng ý không hử? Như bạn thấy đó, tôi đã phải ráng siêng hết sức mình, đến nỗi “đêm quên ăn, ngày quên ngủ” để học bài, chứ có lười biếng chút nào đâu, chẳng qua là tại... phần số nên mới vất vả, rớt lên, rớt xuống như vậy thôi đó mờ, phải không bạn hử??

Bạn biết không, lúc đó các sợi dây thần kinh của tôi căng thẳng hơn sợi dây đàn guitar nữa đó. Bạn chỉ khê gảy là tất cả các dây đều đồng loạt phát ra âm “rớt” nghe đến ớn lạnh cả người. Chao ơi, giờ nhớ lại cái hình dáng mình khi đó mà còn rùng mình. Mắt thì lèm nhèm (vì thiếu ngủ), tóc thì muốn sồi (vì cứ bứt đều khi làm bài hồng ra), tay chân run rẩy (vì quá run sợ cho cái tương lai gần ảm đạm hơn đêm 30 không trăng, không đèn đóm), tim đập theo nhịp nhạc Rap (vì quá lo âu đó mờ). Chỉ kể sơ sơ vậy chắc bạn đã hình dung ra cái dung nhan mùa lá chết của tôi dạo đó “huy

hoàng” đến mức độ nào rồi chứ??

Giờ này, tất cả chỉ còn là quá khứ, bài vở, chữ nghĩa đã trả lại cho thầy cô. Chim đang hót líu lo ngoài cửa sổ, nắng ấm đang nhảy múa trên những hàng cây cao vợi vợi, tuy vậy trong lòng tôi còn vương mắc đôi chút âu lo cho cái kết quả kỳ thi vừa qua, chưa biết “hung”, “kiết” ra sao. Thôi thì đành phó mặc cho số trời run rủi, “học tài thi phận” mà, đúng không?

Thôi nhé bạn ơi, tôi phải đóng cửa cái “am” này trước khi “tái xuất giang hồ”, kéo bạn bè tôi đợi dài cổ lại cần nhìn nghe nhức xương sườn, lạnh xương sống lắm đó. Để bữa nào khác tôi lại than thở tiếp bạn nghe nhé. Bye bye.

Tứ Diễm (University of Toronto)

TRAO EM TÌNH THƠ THÁNG BẢY

*Tình anh đó rạt rào tựa sóng biển
Rộng mênh mông như biển Thái Bình Dương
Tình trải rộng theo dọc mỗi con đường
Từ đây đến đó, em biết không hở?*

*Tình anh đó nhịp nhàng theo hơi thở
Không ồn ào, nhưng đều đặn, thủy chung
Không phô trương, nhưng sâu đậm vô cùng
Em hãy đọc tình anh bằng... tim nhé*

*Tình anh đó, trao em, nào dám kể
Anh lặng yên, khiến em hờn, giận vu vơ
Rồi ngẩn ngơ, em viết những dòng thơ
Khiến anh đọc mà thấy tình thêm dào dạt*

*Tình anh đó nhiều như những hạt cát
Em đếm đi, mỗi hạt cát, tình anh
Em đừng sầu, đừng hờn trách mãi anh
Tình đôi lúc không cần dùng lời nói....*

Tứ Diễm

TÂM SỰ của CÔ BÉ Freshman

Ngày đầu bé đi học
Khuôn viên ngàn hoa trắng
Áo muôn màu mở hội
Rộn rã nắng khuôn viên

Đách vở ngoan tới trường
Bảng đen với phấn trắng
Vai buông xoa tóc thể
Lòng bé như giấy trong.

Vào một buổi sáng trong
Có người cũng học đại
Đến gặp hỏi làm quen
Em ngại ngùng không nói.

Em sợ người ta cười
Nên em không dám nói
Chết thật anh chàng này
Theo đuổi người ta mãi.

Thế rồi rồi thế đấy
Trái tim non rồi lớn
Biết vu vơ ngại ngùng
Chơi với trong ánh mắt.

Và rồi bé cũng biết
Vui với buồn là gì
Vui kia ai trong mắt
Buồn nhìn mùa lá bay.

Một lần anh đi xa
Bé sao biếng lười lạ
Cứ ôm tương tư hoài
Ngồi nhớ người xa xăm
Miệng nhâm nhi sợi tóc.

Ớm nay có bài thi
Bé đánh hỏng mất rồi
Cũng tại anh cả đấy
Cho bé nhớ làm chi
Anh về không xin lỗi
Bé phật anh buổi hờn.

Nhân buổi sinh nhật bé
Anh tặng một cánh hoa
Anh nói bé thật hiền
Như một cánh hoa quế

Tháng ngày qua ngày tháng
Nụ hoa kia rồi tàn
Anh theo nắng ra đi
Để lại bé một mình
Trên tay cành hoa ủa

Anh còn trong kỷ niệm
Hãy đón bé chiều nay
Như tan trường ngày nào
Bé sẽ mong sẽ đợi
Như hoa nhớ hương cũ
Còn quện làn tóc khô.

Hôm nay biển buổi chiều
Hải âu kêu réo rất
Xa xa chân trời tím
Đầu tím thắm con tim.

Nắng cuối trời lịm tắt
Như tình bé với anh
Như tình ta với nhau
Bên lưng buồn mênh mông
Con mối sấu lấp kín.

Nguyễn Thế

Thơ Tứ Diễm

Gửi đến Em

*Gửi đến em những kỷ niệm ngày đó
Của thuở nào, hai đứa còn ngây thơ
Của những ngày hai đứa mình giả vờ
Xin phép bịnh, để cùng nhau trốn lớp...*

*Gửi đến em những buổi chiều rợp nắng...
Ta bên nhau, những lối cỏ vườn hoa...
Em bên ta, dịu dàng tà áo trắng
Ta nhìn nhau, sao ánh mắt nhạt nhòa?*

*Gửi đến em những niềm hạnh phúc mới
Nỗi buồn xưa, xin trao trả lại tôi
Tình năm xưa sao vẫn còn vời vợi
Còn nồng nàn, em ơi, hiểu dùm tôi...*

Hè Bên Ni

*Em đã nghe tiếng ve kêu ròn rã...
Những ngày hè của một thuở thơ ngây...
Thuở hoa phượng làm tăng màu má đỏ
Thuở học trò, sách vở trên tay...
Em vẫn mơ, vẫn nhớ mãi, anh ạ
Dù bên ni hoa chẳng đỏ rợp trời
Chẳng tiếng ve, chẳng nắng gắt, trưa oi,...
Vẫn nhớ mãi, vẫn thương ngày tháng nở...
Ở bên ni, mùa hè là thế đó
Người chen nhau tắm nắng, rong chơi...
Đàn hải âu bay lượn rợp trời
Và em chợt bàng khuâng vì kỷ niệm...*

Đặng T. Long (Gardena, CA)

Lời chúc chân thành của anh làm cho My xúc động. My tin rằng các anh chị trong THSV sẽ không phụ lòng tin tưởng của anh. Và cũng mong rằng anh sẽ cùng góp sức để đưa TH ngày càng phát triển mạnh hơn. Thân mến.

Phung Mai Tram (Coto Da Caza, CA)

Đã nhận được check ủng hộ của chị. Cảm ơn chị rất nhiều. Nếu được chị nhớ phổ biến NS đến các bạn trẻ của chị nhe. Đừng quên đóng góp bài vở cho NS đó nha. Thân mến.

Nhu-Ngoc Ong (Anaheim, CA)

Đã nhận được bài “Thăm dò ý kiến” của chị. Cảm ơn chị nhiều nhiều lắm. Sự đóng góp của chị và quý độc giả sẽ giúp cho NS thêm nhiều niềm tin và nghị lực để tiếp tục phát triển tốt đẹp hơn. Rất mong nhận được thêm nhiều bài vở của chị. Thân mến.

Độc Giả Yểm Trợ

Nguyễn Andy (CA)	\$18.00
Tom Nguyễn (AZ)	\$18.00
Trương Mỹ Phương	\$20.00
Đặng Long — LTD Eng. (CA)	\$50.00
Phùng Mai Trâm (CA)	\$20.00
AP Group (CA)	\$20.00

**Độc & Yểm Trợ
Non Sông**

Nga My thân mến chào quý độc giả của Non Sông:

Vì chị Thế Thủy sắp sanh baby nên không thể phụ trách phần thư tín được. Thay mặt chị Thế Thủy xin cáo lỗi cùng quý độc giả. Nga My vừa mới xin sự phụ xuống núi là bị NS “bắt cóc”, và giao cho cái trọng trách “trả lời thư tín” nặng nề này. Từ nào giờ sự phụ bắt cầm kiếm không à, bây giờ phải cầm bút để viết những lời thật đàng hoàng và dễ thương, thiệt là khó quá à! Nhưng thôi, ai biểu mình “yêu” NS làm chi, đành phải chịu hy sinh một chút xíu. Thật là đúng với câu: “... Yêu là chết ở trong lòng một chút...” (Xuân Diệu). My mong rằng sẽ có nhiều độc giả hơn cũng yêu NS để cùng giúp NS ngày một phát triển tốt đẹp hơn nha.

**Tân Xuyên Tống Minh Đường
(San Diego)**

Đã nhận được bài của anh rồi. Cám ơn anh nhiều nha. Bài của anh sao mà dài quá làm My đánh máy mỗi tay quá trời. Nhưng bài viết hay lắm. Anh cố gắng viết thêm để gửi cho NS nhe! Sẽ chuyển lời thăm hỏi của anh đến anh Hoài và chị Thế Thủy. Thân mến.

Nhóm Thế Hệ (Houston, Texas)

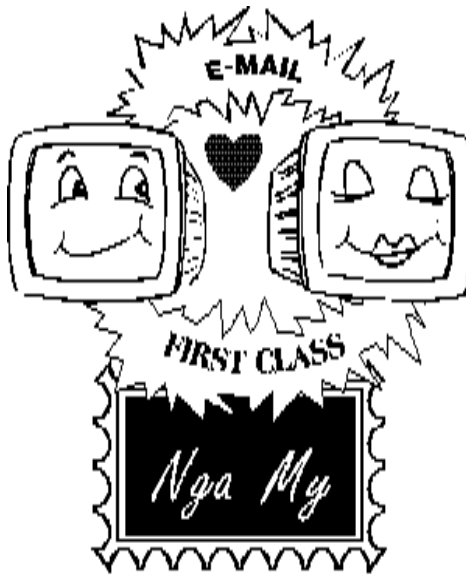
Cám ơn các anh chị đã gửi tặng một số áo T-shirt. My nghe nói là áo đẹp và dễ thương lắm. Chỉ tiếc là My không có cơ hội để thấy vì mấy anh chị khác đã giành nhau lấy hết áo rồi. Khi nào có dịp qua Houston sẽ bắt đền các anh chị đó nhe! Thân mến.

**Chị Giang
(somewhere in USA)**

Chị Giang ơi! Xin lỗi chị về việc đã làm thất lạc bài của chị. Vì nhiều việc quá nên cũng có đôi lúc tụi này sơ sót... (Lại “make excuse” nữa rồi...Hi...hì...)...chị đừng trách nha. Chị có thể gửi bài lại cho NS được không? Cám ơn chị lắm... Thân mến.

**Lâm Quang Vũ
(Western Michigan U., MI)**

Nghe anh Vũ tả cảnh của Descanso Gardens My tưởng là mình đang đi lạc trong vườn Ngự Quyền trong hoàng

cung đó. Không ngờ ở California lại có vườn hoa đẹp như vậy. My sẽ phổ biến tin này đến quý độc giả của NS. Nếu có dịp My nhất định sẽ đến xem cho biết. Có tin gì lạ anh Vũ nhớ chia sẻ với tụi này nhe. Thân mến.

**Boat People S.O.S., Inc.
(Merrifield, VA)**

Đã nhận được bản tin về Thuyền Nhân của các anh chị. Bản tin sẽ được đăng trong số báo này để quý độc giả NS cùng chia sẻ với đồng bào. Có tin gì mới các anh chị nhớ gửi về NS nhe. Mến chúc các anh chị luôn giữ vững niềm tin và nghị lực để tiếp tục phục vụ đồng bào còn kẹt lại các trại tỵ nạn. Mến.

**Nguyễn Chí Thông
(Phong Trào Nhân Quyền cho Việt Nam Năm 2000)**

NS xin chân thành cám ơn lời mời của hội về buổi ra mắt thi phẩm “Tâm Tình Đoàn Viết Hoạt”. Hy vọng sẽ có một số anh chị đại diện ra mắt được thành công mỹ mãn. Thân mến.

**Daniel Dũng Cook
(Cal State Long Beach, CA)**

Đã nhận được bài “thăm dò ý kiến” của anh Dũng. Cám ơn anh Dũng nhiều lắm. Mong anh Dũng sẽ thường xuyên đóng góp bài vở cho NS. Nếu chưa có dịp ghé thăm NS thì bữa nào rảnh anh nhớ ghé qua nhe. Thân.

**Nguyễn, Andy
(Covina, CA)**

Đã nhận được check của anh, xin chân thành cám ơn sự ủng hộ của anh. NS sẽ chuyển lời nhắn của anh đến anh Võ Thành Đạt. Mến.

**Tố Tâm
(Camarillo, CA)**

Đã nhận được bài đánh máy của chị. Cám ơn chị nhiều nhiều lắm. Nếu chị không thấy phiền thì tụi này sẽ nhờ chị đánh bài dài dài đó. Hy vọng là chị không có “kêu trời” rồi trốn mất luôn. Chị nhớ thường xuyên gửi bài về NS, và nếu rảnh thì ghé TH thăm NS nhé! Chúc chị một mùa hè thật vui và nhiều kỷ niệm. Thân mến.

**Tom Nguyễn
(Phoenix, AZ)**

NS nhận được check ủng hộ và bài “thăm dò ý kiến” của anh rồi. Cám ơn anh nhiều nha. Nếu được anh cố gắng gửi bài về cho NS nhe, rất mong sự đóng góp của anh. Ở Phoenix chắc là đang nóng lắm phải không anh? Anh bay qua đây với NS đi sẽ cảm được sự ấm áp của Cali. Thân.

**Trần Minh Khổng Tước
(San Diego)**

Cám ơn anh đã nghĩ đến THSV và gửi tặng TH tập TRÒ CHƠI SINH HOẠT. Lâu lắm rồi không nhận được tin anh. Hy vọng mọi chuyện vẫn tốt đẹp. TH sẽ cố gắng phổ biến các trò chơi trong tập vào các dịp picnic, trại hè và ngay cả trên NS như lời anh đề nghị. THSV cám ơn. Thân mến.

**Trương Mỹ Phương
(Lawndale, CA)**

Đã nhận được check ủng hộ NS của chị. Cám ơn chị vẫn thương yêu NS. Vay chị phải ráng chịu hy sinh một chút để đóng góp thêm bài vở cho NS nha! My tin chắc với sự thương yêu và đóng góp của chị cùng quý độc giả, NS sẽ luôn vững mạnh. Chị có đồng ý với My không? Chúc chị một mùa hè thật vui. Thân mến.